

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 4/2019

Cena \$ 2.50

APRIL 2019

Kostel Matky Boží před Týnem

Kostel Matky Boží před Týnem, lidově zvaný Týnský chrám jedním z nejvýznamnějších pražských kostelů. Nachází se na Starém Městě pražském v blízkosti Staroměstského náměstí.

Týnský dvůr zvaný též ungelt byl původně opevněný kupecký dvorec mezi dnešními ulicemi Týnskou, Štupartskou a Malou Štupartskou, v prostoru mezi současnými kostely Matky Boží před Týnem a sv. Jakuba. Dnešní areál tvoří 18 domů. Od 12. století sloužil cizím kupcům, kteří zde se svým drahocenným zbožím po zaplacení poplatku (ungeldu) poživali ochrany samotného krále. Byla zde skladiště zboží, stáje, pohodlná obydlí a také špitál s románským kostelíkem Panny Marie. Ten se během 13. století stal farním kostelem a na přelomu 13. a 14. století byl rozšířen na trojlodní stavbu. Avšak ani tento kostel nestačil, a tak byla ve třetí čtvrtině 14. století započata stavba velkolepé vrcholně gotické trojlodní baziliky.

Začalo se stavět pravděpodobně v roce 1360. Za dvacet let nato byl dostavěn chór a boční lodě. Na stavbě je patrný značný vliv hutí Matyáše z Arrasu a Petra Parléře, které pracovaly na stavbě katedrály sv. Víta. Začátkem 15. století se stavělo západní průčelí a do husitských válek byla zaklenuta hlavní loď. Během husitských nepokojů a mnoho let po té se ve stavbě nepokračovalo. Teprve roku 1457 byl zhotoven krov kostela. Za panování Jiřího z Poděbrad byl dokončen v roce 1463 západní štít a v roce 1466 dostavěna severní věž. Jižní poněkud širší věž byla dokončena roku 1511 za vlády Vladislava Jagellonského hutí Matěje Rejska. Obě věže, situované na západní straně chrámu, jsou zakončené pozdně gotickými osmibokými helmicemi s ochozem a ozdobnými vížkami. Po požáru roku 1679 byly hlavní loď a presbytář poněkud sníženy a zaklenuty barokní cihelnou klenbou. Rozměry Týnského chrámu jsou úctyhodné: stavba zaujímá plochu 52×28 m, výška střední lodi je 44 m a vedlejších lodí 24 m, věže sahají do výšky 80 m.

Chrámu byl přístupný třemi gotickými portály: hlavní (západní) vede budovou Týnské školy na Staroměstské náměstí, jižní ústí u Týnské fary do Celetné ulice a severní do Týnské ulice. Bohatě sochařsky vyzdobený severní portál s reliéfem

Týnský chrám pohled od Prašné brány

Utrpení Kristova, patří k nejcennějším gotickým památkám celých Čech. Vynikající je i gotické zdobené průčelní okno o výšce 28 m a kružby oken hlavní lodi.

Vnitřní zařízení chrámu je převážně barokní. K pozůstatkům gotické výbavy patří cínová křtitelnice z roku 1414, která je nejstarší v Praze, kamenná kazatelna, dvě lavičky s konzolami ve tvaru korunovaných hlav a zejména pozdně gotický baldachýn od Matěje Rejska z roku 1493, původně umístěný nad hrobem biskupa Augustina Luciana z Mirandoly. Mimořádnými díly jsou i gotické plastiky Madony s Ježíškem z doby kolem roku 1420 a Kalvárie z počátku 15. století. V chrámu je 19 oltářů, na jejichž vzniku a výzdobě se podíleli mj. F. M. Kaňka, K. Škréta, J. J. Bendl, J. Hellich, F. M. Brokof a J. J. Heinsch. Chrámové varhany z roku 1673 jsou nejstarší v Praze. Autorem pláten Křížové cesty z roku 1854 je F. Čermák. V kostele se nachází cenný soubor středověkých, renesančních i barokních náhrobků, z nichž nejznámější je náhrobek dánského hvězdáře Tychona de Braha.

Hlavní týnský farář býval zároveň universitním farářem. Vzhledem k tomuto propojení s universitou zde působili vynikající kazatelé. Byli to například předchůdci Jana Husa Konrád Waldhauser a Jan Milíč z Kroměříže. V letech husitských válek Týnský chrám ovládli Husovi přívrženci a stal se jedním z předních kostelů strany podobojí. Od roku 1427 zde

působil Jan Rokycana, který byl roku 1435 zvolený, avšak nikdy nepotvrzený utrakvistický biskup. Ten byl v chrámu také roku 1471 pohřben. Za vlády Jiřího z Poděbrad, který byl zvolen českým králem na nedaleké Staroměstské radnici, byla na vrcholu štítu Týnského chrámu umístěna panovníkova socha s nápisem „Veritas vincit“ („Pravda vítězí“) a pod ní byl umístěn obrovský pozlacený kalich. Později bylo podle přání krále v chrámu pohřbeno jeho srdce, a to vedle hrobu Jana Rokycany.

Po Bílé hoře v roce 1621 připadl kostel opět katolické straně a v roce 1623 jej převzali jezuité. Z chrámu byly odstraněny nejen symboly utrakvismu, ale také ostatky některých jejich představitelů, také Jana Rokycany. Socha husitského krále a kalich, které zdobily štít chrámu, byly sejmuty a roku 1626 nahrazeny reliéfem Panny Marie od Kašpara Bechtelera a sluneční svatozář sochy byla vyrobena z kalicha. Záhy po skončení třicetileté války roku 1648 začali měšťané hojně přizovat oltáře v novém barokním slohu. Mezi prvními to byl v roce 1649 oltář hlavní, který je symbolickým poděkováním pražanů Matce Boží za ukončení dlouhého válečného konfliktu, obdobně jako Mariánský sloup před chrámem na Velkém rynku.

Pokračování na str. 14

Foto na titulní straně:
Týnský chrám ze Staroměstského náměstí

Kristus vstal

Kristus vstal z mrtvých,
smrti smrt překonal
a jsoucím ve hrobech život daroval

Kristus vstal a všechno tvorstvo se raduje
Kristus vstal a nebesa se veselí
Kristus vstal a s námi plesají andělé

Kristus vstal a světlo sestoupilo do propasti
Kristus vstal a vše prosvítil svým vzkříšením
Kristus vstal a věčné světlo zazářilo sedícím ve tmě a stínu smrti

Kristus vstal a věrným dává z výsosti tajemně paprsek Ducha
Kristus vstal a duchovní oči dříve slepých se otevřely
Kristus vstal a my jsme poznali Otce světla

Kristus vstal a vládce světa je poražen
Kristus vstal a lest ďábla byla zničena
Kristus vstal a peklo se třese
Kristus vstal a peklo je vypleněno jeho mocí

Kristus vstal a zvítězil nad smrtí
Kristus vstal a osten smrti je zlomen
Kristus vstal a moc smrti již nemůže držet člověka
Kristus vstal a smrt se změnila ve věčný život

Kristus vstal, svět je od hříchu zachráněn
Kristus vstal a jsme osvobozeni od otročení nepříteli
Kristus vstal a náš dávný dlužní úpis je zahlazen
Kristus vstal, přijal zlé a daroval nám dobré

Kristus vstal a místo pekla nám byl darován ráj
Kristus vstal a vylil nekonečné milosrdenství na lidský rod
Kristus vstal a hořkost hříchu se změnila v sladkost rajského života
Kristus vstal a nám navrátil původní důstojnost

Kristus vstal a je mu dána moc na nebi i na zemi
Kristus vstal a nastalo království Boží
Kristus vstal a život s námi přebývá
Kristus vstal a my, kteří jsme zemřeli skrze dřevo, jsme ožili

Kristus vstal a my jsme účastni trvalé radosti
Kristus vstal a přestala oběť modlám
Kristus vstal a celá země mu přináší oběť chvály
Kristus vstal a svobodný Adam se s námi raduje
Kristus vstal a Eva pout zbavená plesá

Kristus vstal a je mu dána moc na nebi i na zemi
Kristus vstal a silný nepřítel, jenž kdysi praotce zničil, je zničen
Kristus vstal a nastalo království Boží
Kristus vstal a učinil nás účastníky své věčné slávy

Kristus vstal a my, kdysi okusivší pokrm přestoupení
nyní pojídáme pokrm věčnosti
Kristus vstal a všichni přijímáme jeho tělo jako Chléb života
Kristus vstal a z jeho Krve jako z Pramene nesmrtelnosti okoušíme
Kristus vstal a společně s anděly my, kdysi odmítnutí, přebýváme
Kristus vstal, společně se sebou všechny vzkřísil

My, tví služebníci, přinášíme tobě, vítězný vojevůdce,
Pane nebe a země, vítěznou a děkovnou píseň.
Slavíme svátek našeho spasení a tebe,
který jsi všem daroval život, radostně chválíme.

*Z chvalozpěvu východní církve (tzv. akafistu) Kristovu vzkříšení
Podle <http://www.acizek.nfo.sk>*

**Kéž Vám udělí
Zmrtvýchvstalý Kristus**

**svůj pokoj,
Ducha Svatého,
odpuštění hříchů
a opravdovou víru**

**to Vám i Vaším rodinám
o letošních Velikonocích
vyprošují**

čeští misionáři z Chicaga

*Mons. Dušan Hladík
Fr. Vojtěch Douletý*

LITURGICKÁ ČTENÍ

Květná neděle - 14. dubna 2019

1. ČTENÍ - Iz 50, 4-7

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Pán, Hospodin, mi dal jazyk učedníka, abych uměl znaveného poučovat utěšujícím slovem. Každého rána mi probouzí sluch, abych ho poslouchal, jak je povinnost učedníků. Pán, Hospodin, mi otevřel ucho a já se nezdráhal, necouvl nazpět. Svá záda jsem vydal těm, kteří mě bili, své líce těm, kteří rvali můj vous. Svou tvář jsem neskryl před hanou a slinou. Pán, Hospodin, mi však pomáhá, nebudu tedy potupen. Proto dávám ztvdnout své tváři v křemen a vím, že nebudu zahanben.

2. ČTENÍ - Flp 2, 6-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům.

Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jako jeden z lidí. Navenek byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

PAŠIJE - Lk 23, 1-49

Umučení našeho Pána Ježíše Krista podle Lukáše

Starší lidu, velekněží a učitelé Zákona odvedli Ježíše k Pilátovi. Tam na něj začali žalovat: "Zjistili jsme, že tento člověk rozvrací náš národ, brání odvádět císari daně a vydává se za krále Mesiáše." Pilát se ho zeptal: "Ty jsi židovský král?" Odpověděl mu: "Ano, já jsem!" Pilát pak prohlásil velekněžím a lidu: "Neshledávám na tomto člověku žádné provinění." Ale oni nálezali a říkali: "Pobuřuje lid svým učením po celém Judsku, počínajíc Galileou až sem!" Jakmile to Pilát uslyšel, zeptal se, zdali ten člověk je Galilejec; a když se dověděl, že je z Herodova území, poslal ho k Herodovi, který se také právě v těch dnech zdržoval v Jeruzalémě. Jakmile Herodes spatřil Ježíše, velmi se zaražoval. Už dávno si ho totiž přál uvidět, protože o něm slýchal a doufal, že uvidí, jak udělá nějaký zázrak. Kladl mu tedy mnoho otázek, ale on mu vůbec neodpovídal. Velekněží a učitelé Zákona stáli při tom a urputně na něho žalovali. Tu Herodes i se svými vojáky mu dal najevo, že jím pohrdá, a ztropil si z něho posměch; dal ho obléci do bílých šatů a poslal ho nazpět k Pilátovi. V ten den se Herodes a Pilát spřátelili; předtím totiž spolu žili v nepřátelství. Pilát svolal velekněze, členy velerady i lid a řekl jim: "Přivedli jste mi tohoto člověka, že prý pobuřuje lid. Já sám jsem ho vyslechl ve vaší přítomnosti, ale neshledal jsem, že by se tento člověk provinil něčím z toho, co na něj žalujete. Ale ani Herodes ne, vždyť ho poslal nazpět k nám. Prostě nespáchal nic, co by zasluhovalo smrt. Dám ho tedy potrestat a pak ho propustím." Ale oni se všichni dali do křiku: "Pryč s ním! Propust' nám Barabáše!" Ten byl uvržen do žaláře pro nějakou vzpouru vzniklou v městě a pro vraždu. Pilát začal znovu na ně naléhat, protože chtěl Ježíše propustit. Ale oni odpověděli křikem: "Ať je ukřižován, ať je ukřižován!" Potřetí jim řekl: "Ale co špatného udělal? Neshledal jsem na něm nic, co by zasluhovalo smrt. Dám ho tedy potrestat a pak ho propustím." Oni však doráželi s velkým křikem a žádali, aby byl ukřižován, a jejich křik se stále stupňoval. Pilát se proto rozhodl povolit jejich žádosti: propustil toho, který byl uvržen do žaláře pro vzpouru a vraždu a kterého si vyžádali, a Ježíše vydal, aby se jím stalo po vůli. Když ho odváděli, zadrželi jistého Šimona z Kyrény, který právě

přicházel z pole, a vložili na něj kříž, aby ho nesl za Ježíšem. Za ním šel velký zástup lidu a ženy, které nad ním nařikaly a plakaly. Ježíš se k nim obrátil a řekl: "Jeruzalémské dcery, neplačte nade mnou! Spíše nad sebou plačte a nad svými dětmi; přijdou totiž dny, kdy se bude říkat: 'Blahoslavené neplodné, životy, které nerodily, a prsy, které nekojily!' Tehdy lidé začnou říkat horám: 'Padněte na nás!' a kopcům: 'Přikryjte nás!' Neboť když se toto děje se zeleným stromem, co se teprve stane se suchým!" Spolu s ním byli vedeni na popravu také dva zločinci. Když došli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jeho i ty zločince, jednoho po pravici a druhého po levici. Ježíš řekl: "Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí." Jeho šaty si rozdělili losem. Lid stál a díval se. Členové velerady se mu vysmívali: "Jiným pomohl, ať pomůže sám sobě, je-li Mesiáš, Boží Vyvolený." Posmívali se mu i vojáci, přistupovali, podávali mu ocet a říkali: "Když jsi židovský král, zachraň sám sebe!" Nad ním byl totiž nápis: To je židovský král. Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal. "Copak ty nejsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!" Druhý ho však okřikl: "Ani ty se nebojíš Boha? Vždyť jsi odsouzen k stejnému trestu! My ovšem spravedlivě: dostáváme přece jen, jak si zasloužíme za to, co jsme spáchali, ale on neudělal nic zlého." A dodal: "Ježíši, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království." Odpověděl mu: "Amen, pravím ti: Dnes budeš se mnou v ráji." Bylo už asi dvanáct hodin. Tu nastala tma po celém kraji až do tří odpoledne, protože se zatmělo slunce. Chrámová opona se vpůli roztřhla. Ježíš zvolal mocným hlasem: "Otče, do tvých rukou poručím svého ducha." A po těch slovech vydechl naposled. Když setník viděl, co se stalo, velebil Boha a řekl: "Tento člověk byl skutečně spravedlivý." A všichni ti lidé, kteří se tam shromáždili k této podívané, když viděli, co se stalo, bili se v prsa a vraceli se domů. Jeho známi všichni zůstali stát opodál, i ženy, které ho provázely z Galileje a na to se dívaly.

Zmrtvýchvstání Páně - 21. dubna 2019

1. ČTENÍ - Sk 10, 34a, 37-43

Čtení ze Skutků apoštolů.

Petr se ujal slova a promluvil: „Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, udalo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: Jak Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel. A my jsme svědky všeho toho, co konal v Judsku a v Jeruzalémě. Ale pověsili ho na dřevo a zabili. Bůh jej však třetího dne vzkřísil a dal mu, aby se viditelně ukázal, ne všemu lidu, ale jen těm, které Bůh předem vyvolil za svědky, totiž nám, kteří jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání. On nám přikázal, abychom to hlásali lidu a se vši rozhodností dosvědčovali: To je Bohem ustanovený soudce nad živými i mrtvými. O něm vydávají svědectví všichni proroci, že skrze něho dostane odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří.“

2. ČTENÍ - Kol 3, 1-4

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

EVANGELIUM - Lk 24, 1-12

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Prvního dne v týdnu časně ráno přišly ženy ke hrobu a nesly vonné oleje, které si připravily. Nalezly kámen od hrobu odvalený, a když vešly, tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly v rozpacích, najednou u nich stáli dva muži v oslnivě bílém rouchu. Zimocnila se

jich bázeň a sklopily oči k zemi. Muži jim řekli: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není tady, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji: Syn člověka musí být vydán do rukou hříšným lidem, být ukřižován a třetího dne vstát.“ Vzpomněly si na ta jeho slova, vrátily se od hrobu a oznámily to všechno jedenácti učedníkům a všem ostatním. Byly to Marie Magdalská, Jana a Marie, matka Jakubova; a ještě i některé jiné, které byly s nimi, to všechno pověděly apoštolům. Těm ta slova připadala jako plané řeči a nevěřili jim. Petr se však zvedl a běžel k hrobu. Naklonil se dovnitř a viděl jen pruh plátna. Vrátil se plný údivu nad tím, co se stalo.

2. neděle velikonoční - 28. dubna 2019

1. ČTENÍ - Sk 5, 12-16

Čtení ze Skutků apoštolů.

Apoštolové konali mnoho znamení a zázraků v lidu. Všichni se jednomyslně shromažďovali v Šalomounově podloubí. Z ostatních se k nim nikdo neodvažoval připojit, ale lidé o nich mluvili s velkou úctou. Stále rostl počet mužů i žen, kteří přijímali víru v Pána. Dokonce i na ulici vynášeli nemocné a kladli je na lehátka a na nosítka, aby, až půjde Petr okolo, alespoň jeho stín padl na někoho z nich. Také z okolních měst se sbíhalo do Jeruzaléma mnoho lidí a přinášeli nemocné i trápené nečistými duchy: a ti všichni byli uzdravováni.

2. ČTENÍ - Zj 1, 9-11a. 12-13. 17-19

Čtení z knihy Zjevení svatého Jana.

Já, Jan, váš bratr, účastník vašich soužení, Království i trpělivosti u Ježíše, dostal jsem se pro hlásání Božího slova a pro svědectví o Ježíšovi na ostrov, který se jmenuje Patmos. A jednou v den Páně jsem upadl do vytržení a uslyšel jsem za sebou mocný hlas jako zvuk polnice: „Své zjevení napiš do knihy a pošli sedmi církevním obcím.“ Obrátil jsem se, abych se podíval po tom hlase, který ke mně mluvil. A když jsem se obrátil, uviděl jsem sedm zlatých svícňů a uprostřed těch svícňů postavu podobnou Synu člověka, oblečenou do řízy a přepásanou na prsou zlatým pásem. Když jsem ho uviděl, padl jsem mu k nohám jako mrtvý. On na mě položil pravici a řekl: „Nic se neboj! Já jsem První i Poslední, Živý. Byl jsem mrtev, a hle - jsem živ na věky věků a mám klíče od smrti a podsvětí. Napiš tedy své vidění: nynější i to, které přijde později.“

EVANGELIUM - Jan 20,19-31

Slova svatého evangelia podle Jana.

Navečer prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se. Znovu jim řekl: „Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.“ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpustěny, komu je neodpustíte, tomu odpustěny nejsou.“ Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Bliženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali: „Viděli jsme Pána!“ On jim však odpověděl: „Dokud neuvidím na jeho rukou jizvy po hřebecích a nevložit svůj prst na místo hřebů a nevložit svou ruku do jeho boku, neuvěřím.“ Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi, stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Potom vyzval Tomáše: „Vlož svůj prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící.“ Tomáš mu odpověděl: „Pán můj a Bůh můj!“ Ježíš mu řekl: „Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili.“ Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč. Tyto však jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s vírou abyste měli život v jeho jménu.

3. neděle velikonoční - 5. května 2019

1. ČTENÍ - Sk 5, 27b-32. 40b-41

Čtení ze skutků apoštolů.

Velekněz začal apoštoly vyslýchat: „Přísně jsme vám přece zakázali, že v tom jménu už nesmíte učit. Přesto však Jeruzalém je plný toho vašeho učení a chcete na nás přivolat pomstu za krev onoho člověka.“ Ale Petr a ostatní apoštolové na to řekli: „Více je třeba poslouchat Boha, než lidi. Bůh našich otců vzkřísil Ježíše, když vy jste ho pověsili na dřevo a zabili. Ale Bůh ho povýšil po své pravici jako vůdce a spasitele, aby Izraeli dopřál obrácení a odpuštění hříchů. A my jsme svědky těchto událostí, stejně i Duch svatý, kterého Bůh dal těm, kdo ho poslouchají.“ Dali pak apoštoly zbičovat a zakázali jim mluvit ve jménu Ježíšově. Pak je propustili. A oni odcházeli z velcraždy s radostí, že směli pro to jméno trpět příkoří.

2. ČTENÍ - Zj 5, 11-14

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Já, Jan, měl jsem vidění a uslyšel jsem hlas velkého množství andělů shromážděných kolem trůnu, bytosti a starců - bylo jich na milióny a stamilióny - a volali silným hlasem: „Beránek, který byl zabit, si zaslouží, aby přijal moc, bohatství, moudrost a sílu, čest, slávu i chválu!“ A všechno tvorstvo na nebi, na zemi, v podsvětí i na moři, a vše, co je v nich, jsem slyšel volat: „Tomu, který sedí na trůně, i Beránkovi přísluší chvála, čest, sláva i moc na věčné věky!“ Tu ony čtyři bytosti přidaly: „Amen!“ a starci padli na tvář a poklonili se.

EVANGELIUM - Jan 21, 1-19

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš se znovu zjevil svým učedníkům, a to u Tiberiadského moře. Zjevil se takto: Byli pohromadě Šimon Petr, Tomáš zvaný Bliženec, Natanael z galilejské Kány, synové Zebedeovi a ještě jiní dva z jeho učedníků. Šimon Petr jim řekl: „Půjdu lovit ryby.“ Odpověděli mu: „I my půjdeme s tebou.“ Vyšli tedy a vstoupili na loď, ale tu noc nic nechytili. Když už nastávalo ráno, stál Ježíš na břehu, ale učedníci nevěděli, že je to on. Ježíš se jich zeptal: „Dítky, nemáte něco k jídlu?“ Odpověděli mu: „Nemáme.“ On jim řekl: „Hod'te síť na pravou stranu lodi, a najdete.“ Hodili ji tedy, a nemohli ji už ani utáhnout pro množství ryb. Tu onen učedník, kterého Ježíš miloval, řekl Petrovi: „Pán je to!“ Jakmile Šimon Petr uslyšel, že je to Pán, přehodil přes sebe svrchní šaty - byl totiž oblečen jen nalahko - a skočil do moře. Ostatní učedníci došli s lodí - nebyli od země daleko, jen tak asi dvě stě loket, a táhli síť s rybami. Když vystoupili na zem, viděli tam žhavé uhlí a na něm položenou rybu a vedle chléb. Ježíš jim řekl: „Přineste několik ryb, které jste právě chytili.“ Šimon Petr vystoupil a táhl na zem síť plnou velkých ryb, bylo jich stotřiapadesát. A přesto, že jich bylo tolik, síť se neprotřhla. Ježíš je vyzval: „Pojďte sníst!“ Nikdo z učedníků se ho neodvážil zeptat: „Kdo jsi?“ Věděli, že je to Pán. Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu. To bylo už potřetí, co se Ježíš zjevil učedníkům po svém zmrtvýchvstání. Když posnídali, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, synu Janův, miluješ mě více než tyto?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé beránky.“ Podruhé se ho zeptal: „Šimone, synu Janův, miluješ mě?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce.“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, miluješ mě?“ Petr se zarmoutil, že se ho potřetí zeptal: „Miluješ mě?“, a odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno - ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce. Amen, amen, pravím ti: Dokud jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodils, kam jsi chtěl. Ale až zestárneš, vztáhneš ruce, a jiný tě přepásá a poveče, kam nechceš.“ To řekl, aby naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech ho vyzval: „Následuj mě!“

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 31. března 2019

Politické události

Počet obyvatel ČR loni vzrostl na 10,65 milionu lidí

Počet obyvatel České republiky loni vzrostl o téměř 40.000 na 10,649.800 lidí. Většinu přírůstku způsobila migrace. Do ČR ze zahraničí přišlo rekordních 58.148 lidí, vystěhovalo se jich 19.519. Sňatků bylo nejvíce za 11 let. Vyplývá to z předběžných údajů, které zveřejnil Český statistický úřad (ČSÚ).

V Česku se loni narodilo 114.036 dětí, meziročně o 369 méně. Podíl dětí narozených mimo manželství byl 48,5 procenta, o rok dříve to bylo 49 procent. Je to poprvé od roku 1988 kdy se tento podíl v meziročním srovnání snížil. Počet potratů klesl zhruba o 2400 na 32.600, nejčastěji se týkal žen ve věku 31 let. Zemřelých bylo loni 112.920, o 1477 více než v roce 2017. Zemřelo více mužů, než žen. V průběhu prvního roku života zemřelo také 292 dětí. Kojenecká úmrtnost se tak meziročně mírně snížila na 2,6 promile.

Sňatek uzavřelo 54.470 párů. Je to nejvíce od roku 2007. "Na sňatky nejbohatší byly měsíce červen a srpen. V každém z nich se konalo více než deset tisíc svatebních obřadů," uvedla Michaela Němečková z oddělení demografické statistiky ČSÚ. Ženichům bylo nejčastěji 29 let, nevěstám 27 let. Počet rozvodů loni klesl na 24.122. Ve více než 14.000 případech měli rozvádění manželé nezletilé děti. Čtyři pětiny mužů a žen se rozváděly poprvé.

Rozvedeným mužům bylo v průměru 44,8 let, rozvedeným ženám 41,9 let. V Česku v loňském roce přibýlo zhruba 13.200 Ukrajinců a 5200 Slováků. S odstupem pak následovali Rumuni a Bulhaři.

Vedení ODS vyloučilo ze strany poslance

Václava Klause mladšího

Vedení ODS vyloučilo ze strany poslance Václava Klause mladšího. Novinářům to po zasedání výkonné rady oznámil předseda občanských demokratů Petr Fiala, podle něhož bylo rozhodnutí jednomyslné. Klaus se s ODS podle stranických špiček už dříve názorově rozchází. Na zasedání výkonné rady pozván nebyl. Klaus v reakci na vyloučení uvedl, že se bude snažit nabízet více a pozitivní program a slíbil, že názory nezmění. Proti rozhodnutí výkonné rady se odvolávat nebude a ODS se už vyjadřovat nechce.

Pro vyloučení Klause mladšího z ODS hlasovalo podle informací ČTK dvacet přítomných členů výkonné rady, nikdo nebyl proti a nikdo se ani nezdřel. Verdikt znamená, že Klaus skončil i v poslaneckém klubu ODS. Členem klubu může být pouze člen ODS, uvedl předseda frakce Zbyněk Stanjura. Občanští demokraté budou chtít také Klausův konec v čele sněmovního školského výboru.

"Václav Klaus mladší svým jednáním a vystupováním dlouhodobě poškozují dobré jméno ODS a dělá to i přesto, že byl několikrát varován, dokonce dostal něco, co jsme nazvali žlutou kartou," uvedl Fiala. Výkonná rada ODS vy-

týká v usnesení Klausovi mimo jiné dlouhodobé nerespektování hodnot, principů a programu ODS, veřejné útoky na členy sněmovní frakce a další straníky, podpora kandidáta SPD Ladislava Jakla v loňských senátních a výroky, které nejsou v souladu s programem ODS.

Klaus mladší, syn bývalého prezidenta Václava Klause, byl členem ODS od roku 2002, stranu opustil o sedm let později na protest proti tehdejšímu předsedovi Mirku Topolánkovi. Před třemi lety se opět stal členem a o rok později byl za ODS zvolen do Sněmovny, ve které ho strana prosadila do pozice předsedy školského výboru. Na pražské sněmovní kandidátce ODS Klaus figuroval na třetím místě, díky více než 22.600 přednostním hlasům se do dolní komory dostal jako první. Více přednostních hlasů než on dostal celostátně už jen předseda ANO a nynější premiér Andrej Babiš, přes 48.600.

Do eurovoleb se přihlásilo 40 uskupení, o jedno víc než minule

Pro letošní volby do Evropského parlamentu přihlásilo své kandidáty na ministerstvu vnitra 40 uskupení. Je jich o jedno více než při eurovolbách před pěti lety. ČTK to oznámila mluvčí ministerstva Klára Pěkníková. Kandidaturu v evropských volbách ohlásilo všech devět sněmovních stran a hnutí, přičemž STAN a TOP 09 se dohodly na koaličním postupu. Mezi nová uskupení patří hnutí Evropa společně (ESO) europoslance Jaromíra Štětiny (za TOP 09) nebo Ilas dalšího europoslance Pavla Teličky (za ANO).

Kromě Starostů a TOP 09 je v soupisce ještě dalších pět dvoučlenných koalic. Svobod-

ní, kteří mají v europarlamentu jednoho zástupce, vsadili na spolupráci se stranou Radostné Česko a koalici s názvem "Svobodní, Liberland a Radostné Česko - Odejeme bez placení". Podobně strany Rozumní a Národní demokracie do názvu své koalice vtělily hesla Stop migraci a Nechceme euro.

Dělnická strana sociální spravedlnosti a Národní fronta se slíbily koaličně bit "Za národní suverenitu!". Za koalici Patrioti pro neutralitu jsou Patrioti České republiky a Česká strana národně sociální. Koalici vytvořili také Soukromníci a hnutí Nezávislí. České pirátské straně, která je zastoupena ve Sněmovně, by chtěla konkurovat Moravská a Slezská pirátská strana. Podobně vládní hnutí ANO 2011 má konkurenta v brněnském hnutí "ANO, vytrollíme europarlament" kvůli obdobnému názvu.

Kromě tradičních účastníků volebních klání chtějí do voleb zasáhnout strana s názvem "JSI PRO? Jistota Solidarita Investice pro budoucnost", hnutí Vědci pro Českou republiku, nacionálně orientované politicko-filozofické hnutí První republika nebo minulý týden zaregistrované hnutí Tvůj kandidát.

Tisíce studentů stávkovaly v ČR za ochranu životního prostředí

Tisíce studentů se v Česku zapojily do celosvětové stávky za důslednější ochranu klimatu a snižování emisí. Prahou prošlo více než dva tisíce středoškoláků, podobné akce se konaly v Liberci, Brně, Plzni, Českých Budějovicích, Karlových Varech, Rakovníku či Pelhřimově. Studenti chtějí, aby politici začali o ochraně klimatu jednat, jinak budou stávky pokračovat. Po-

slanecká sněmovna v souvislosti s akcí rozhodla, že se bude ochranou klimatu zabývat. Celosvětově se uskutečnilo více než 2000 protestů ve 123 zemích.

V prohlášení, které čeští studenti vydali, dali politikům dvoutýdenní ultimátum. Pokud nezačnou jednat a nedají záruku řešení klimatické krize, půjdou žáci stávkovat znovu. "Nemáme čas. Jestli chceme odvrátit ekologický kolaps, musíte začít jednat ihned. Vy jste času promrhali dost a nám už dochází," stojí v prohlášení. Nechtějí prý falešné sliby ani slova podpory. "Jsou nás tisíce. Jsme ochotni postavit se za naši budoucnost a nic nás nezastaví. Nekončíme. Během těch dvou týdnů se budeme připravovat, budeme sílit, růst a vzdělávat se," dodali studenti.

Vláda by měla Sněmovnu informovat o svém postoji ke změně klimatu koncem března. Ministr životního prostředí Richard Brabec (ANO) uvedl, že Česká republika bude schopna snížit emise skleníkových plynů minimálně o 45 procent do roku 2030 a emise o 80 procent v roce 2050. "Je skvělé, že se mladí lidé aktivně zajímají o budoucnost naší planety," řekl Brabec ČTK.

Stávkovalo se například také ve finském Oulu u polárního kruhu či v Jihoafrické republice. Z asijských zemí se na sociálních sítích objevily zprávy například o protestech v Hongkongu, Jižní Koreji, indické metropoli Dillí, Nepálu či Japonsku. Jen v Austrálii se podle webu mladých aktivistů protestů zúčastnilo 150.000 studentů a dospělých ve více než 60 městech.

ČR slaví 20. výročí vstupu do NATO

Česká republika si připomíná 20 let od svého vstupu do Severoatlantické aliance. Přední ústavní činitelé a zástupci spojeneckých zemí vystoupili s projevy na konferenci pořádané na Pražském hradě. Podle českého premiéra Andreje Babiše (ANO) je členství v NATO v existenčním zájmu Česka. Prezident Miloš Zeman varoval před vyjednáváním s Tálibánem za zády afghánské vlády a bývalá americká ministryně zahraničí Madeleine Albrightová před podkopáváním demokracie v zemích NATO.

"Historie 20. století nám ukázala, že země naší velikosti se sama neubrání. Proto je naším existenčním zájmem být členem tohoto obranného spolku," řekl Babiš. Být členem NATO podle něj také znamená, že jsme spolehlivým partnerem, který ctí zásady svobody a demokracie a za kterého jsou partneři připraveni se zasadit.

Český prezident varoval před vyjednáváním s Tálibánem. Pokud podle něj toto hnutí Afghánistán ovládne, vytvoří z něj teroristickou základnu, ze které bude útočit na euroatlantickou civilizaci. Poukázal na podobnost s mnichovskou dohodou. Zároveň připomněl 14 českých vojáků, kteří v Afghánistánu padli. "Jsme povinni nezpronevřit se jejich památce," řekl.

Albrightová upozornila na to, že v řadě zemí NATO sílí nacionalismus a někde jsou přijímány zákony k oslabení opozice nebo médií. Někteří představitelé podle ní říkají, že před svobodou mají přednost jiné priority. Albrightová vyzvala k vystoupení proti těmto tendencím.

Ze Slovenska

Do druhého kola slovenských prezidentských voleb jdou Čaputová s Šefčovičem

Zuzana Čaputová (45) je jasnou vítězkou prvního kola prezidentských voleb na Slovensku. Do druhého kola spolu s ní postoupil také Maroš Šefčovič (52). O nové hlavě státu rozhodnou voliči za dva týdny.

Čaputová vyhrála se ziskem 40,57 procenta hlasů, na druhém místě se umístil Šefčovič s 18,66 procenta hlasů. Na třetím místě je Štefan Harabin s 14,34 procenta hlasů, čtvrtý Marian Kotleba získal 10,39 procenta hlasů. Hlasovat přišlo 48,74 procenta oprávněných voličů. Čaputová řekla, že kampaň pro ni byla velkou zkušeností. „Zdá se, že člověk nemusí opustit své hodnoty, může být autentický, pravdivý a nemusí volit populistický slovník, aby oslovil voliče. Možná právě naopak,“ uvedla vítězka prvního kola.

Čaputová blahopřála Šefčovičovi k postupu do druhého kola. „Jsem ráda, že oba nebudeme muset čelit extrému,“ dodala. Ještě před sečtením hlasů uvedla, že by si do druhého kola přála právě Šefčoviče. „Je to politik, který reprezentuje jiné politické seskupení a jiné názory, ale je to politik, který se v zásadě drží faktů,“ uvedla. Kandidátka na prezidentku vnímá hlasy voličů, které získala, jako velké volání po změně, po slušnosti a spravedlnosti. „Moc si přeji, abychom za dva týdny přistoupili ke druhému kolu voleb s úsměvem, nadějí a odhodláním, že Slovensko je možné změnit k lepšímu,“ řekla favoritka voleb.

Čaputová také potvrdila, že v případě zvolení do čela státu

by její první zahraniční cesta směřovala do České republiky. Šefčovič zdůraznil, že nabízí voličům především své zkušenosti. „Nechci dělit lidi na dobré a špatné, na slušné a neslušné. Chci být prezidentem všech lidí na Slovensku, chci být prezidentem s lidskou tváří,“ řekl. Voliče chce oslovit především silným sociálním programem.

Z vraždy novináře Kuciaka obvinili podnikatele Kočnera

Kontroverzní podnikatel Marian Kočner byl obviněn z objednání vraždy investičního novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky Martiny Kušnírové. Uvedla to slovenská média s odvoláním na policejní zdroje a následně to na tiskové konferenci potvrdila i slovenská speciální prokuratura.

Na tiskové konferenci vystoupil tým dozorujících prokurátorů úřadu speciální prokuratury. Jejich totožnost byla utajena. Zaznělo, že Kočner byl obviněn 8. března a důvodem vraždy byla Kuciakova novinářská činnost. V rámci vyšetřování bylo prý vyslechnuto 17 podezřelých, 225 svědků, byla učiněna jedna konfrontace a došlo také na 41 prohlídek těla a 53 domovních prohlídek. Spis má 38 svazků a přes 15 tisíc stránek.

Prokurátor nevyklučuje, že v budoucnu budou vznesena i další obvinění. „Víme, jakým způsobem a kdo obstaral střelnou zbraň i střelivo. Střelnou zbraň v současnosti nemáme, máme však důkazy, které jasně ukazují, o jakou zbraň a střelivo šlo. Zbraň i střelivo byly upraveny,“ uvedl prokurátor.

Ekonomika

Státní rozpočet se v únoru dostal do schodku 19,9 miliardy Kč

Státní rozpočet se ke konci února dostal do schodku 19,9 miliardy korun z přebytku 8,8 miliardy korun v lednu. Loni v únoru vykázal rozpočet přebytek 25,8 miliardy korun. V tiskové zprávě o tom informovalo ministerstvo financí. Meziroční srovnání je podle úřadu ovlivněno mimořádnými vlivy ve výdajích rozpočtu a loňskými příjmy z EU v rámci závěrečných plateb z končícího programového období EU. Jde o největší únorový schodek od roku 2011.

Celkové výdaje rozpočtu ke konci února stouply meziročně o 33,9 miliardy na 237,3 miliardy korun. Nárůst výdajů podle MF ovlivnily zejména vyšší výdaje na důchody o 8,3 miliardy korun a nárůst výdajů na platy v regionálním školství o 4,5 miliardy Kč. Vliv měl také nárůst odvodů vlastních zdrojů do rozpočtu EU o 6,5 miliardy korun. Celkové příjmy rozpočtu ke konci února meziročně klesly o 11,8 miliardy korun na 217,4 miliardy korun. "Na příjmové stránce potom rozpočet negativně ovlivňuje skutečnost, že v prvních dvou měsících roku 2018 získal mimořádně státní rozpočet již zmíněné prostředky ve výši 19,7 miliardy korun, které představovaly část závěrečných plateb vztahujících se k programovému období 2007 až 2013," uvedlo MF.

Rozpočet očištěný o peníze z EU by tak ke konci února skončil podle ministerstva se schodkem 22,4 miliardy korun. Ve stejném období roku

2018 by takto očištěný výsledek představoval schodek 0,3 miliardy korun.

Samotné daňové příjmy včetně pojistného na sociální zabezpečení ke konci února meziročně stouply o 4,5 miliardy na 188,5 miliardy korun. Daňové příjmy bez pojistného na sociální zabezpečení naopak meziročně klesly o 1,5 miliardy na 101,6 miliardy korun.

Schválený státní rozpočet na loňský rok počítal se schodkem 50 miliard korun, nakonec skončil s přebytkem 2,9 miliardy korun. Pro letošní rok je rozpočet schválený se schodkem 40 miliard korun.

Čeští skláři vyrábějí na maximum, poptávka po lahvích roste

Poptávka po obalovém skle je v současnosti v celé Evropě tak vysoká, že čeští výrobci nejsou schopni uspokojit poptávku, přestože jejich kapacity jsou vytištěné na maximum. Důvodem je rekonstrukce některých velkých skláren v Evropě, odklon od plastových obalů a zájem o sklo a podle serveru Aktuálně.cz i velká loňská úroda vína v Německu. Podle obchodníků dokonce ani ten, kdo zadal poptávku na konci loňského roku, nemusí být uspokojen, protože sklárny prostě nezvládnou tolik skla vyrobit. Vyplývá to z odpovědi sklářů a obchodníků na dotaz ČTK. "Zvýšenou poptávku jsme začali pociťovat už loni. A není zdaleka jen z Německa, kde chybí lahve na víno, ale odevšad. Dodáváme po celé Evropě a všude sklo chybí, a nejen na víno," řekl vedoucí exportu kyjovské společnosti Vetropack Vlaštimil Ostrezi.

Podobně situaci vnímá i prodejce Jiří Štarha ze společnosti Bricol-M z Valtic, která se zabývá velkoobchodem i maloobchodem se skleněnými obaly. "Odebíráme od různých výrobců z celé Evropy, přesto nedokážeme poptávku uspokojit. Lidé byli v posledních letech zmlsaní, že si mohli vybrat různé originální lahve, ale teď musejí vzít láhev v jiné barvě či úplně jinou láhev, která je zrovna k dispozici," řekl Štarha. A připomněl, že ani objednávky z konce loňského roku pro letošní rok nemusí sklárny nakonec kompletně vyrobit, protože jim nestačí kapacita.

Česko má nadále nejvyšší míru neobsazených pracovních míst v EU

Česká republika měla ve čtvrtém čtvrtletí opět nejvyšší míru neobsazených pracovních míst v Evropské unii. Poměr volných pracovních míst k celkovému počtu pracovních míst se v celé EU zvýšil na 2,3 procenta z 2,2 procenta v předchozích třech měsících. V Česku vzrostl o 0,1 procentního bodu až na šest procent a byl nejvyšší ze všech zemí. Vyplývá to z údajů, které zveřejnil evropský statistický úřad Eurostat.

Za Českou republikou jsou dalšími zeměmi s vysokou mírou neobsazenosti Belgie a Německo, kde činila 3,4 procenta. V Rakousku dosáhla 3,1 procenta. Naopak nejnižší je v Recku, kde činila 0,4 procenta. Pod jedním procentem byla také v Bulharsku, Irsku, Španělsku a v Portugalsku.

Kurzovní lístek 25. 3. 2019 (střed)

EUR, 1	25,760
Kanada, 1	16,949
USA, 1	22,752

Kultura

Filmem roku je Omerzuova roadmovie Všechno bude s šesti lvy

Chlapecká roadmovie Všechno bude režiséra slovinského původu Olmo Omerzu opavovala 26. ročník filmových a televizních cen Český lev 2018 v pražském Rudolfinu. Film získal šest Českých lvů včetně ceny za nejlepší film, nejlepší režii, scénář i herecké výkony Elišky Křenkové a Jana Františka Uhera ve vedlejších rolích. Historický politický thriller Toman Ondřeje Trojana, který měl rekordních 13 nominací, nakonec nezískal ani jedinou skleněnou lví sošku.

"Nedělal jsem to jako film, který by byl v nějaké škatulce artu nebo mainstreamu. Ve všech filmech, které dělám, nejsem omezen díky producentovi Jiřímu Konečnému komerční stránkou, nemám nad sebou žádný tlak, a tak dělám filmy, jak nejlépe umím," řekl ČTK Omerzu. "Chtěl jsem se dostat hodně blízko k postavám ze scénáře Petra Pýchy, charakteru herců Tomáše Mrvika a Jana Františka Uhera byly strašně fascinující už na zkouškách. Trochu jsme se potýkali s tím, že je to film s dětskými protagonisty, ale není to úplně snímek pro třináctiletého diváka, takže nebylo snadné ho propagovat," dodal.

Úspěch v podobě čtyř Českých lvů slavil snímek Hastrman, filmový debut herece a hudebníka Ondřeje Havelky na motivy stejnojmenného románu úspěšného spisovatele Miloše Urbana. Českého lva pro snímek získal herec Karel Dobrý za nejlepší mužský herecký výkon v hlavní roli. Diviš Marek za kameru, Petr Wajsar za hudbu a Eva Kotková za kostýmy. "Konkurence byla velká. Mně se líbila hlavně

hudba k filmu Zlatý podraz, protože to je opravdu plnohodnotná symfonická hudba a musela dát panu kolegovi (Jakub Kudláč) strašně práce. Navíc je tam elektronika a já mám kombinaci elektroniky a symfonické hudby rád," uvedl Wajsar.

Nejlepší herečkou byla vyhlášena Jenovfa Boková díky hlavní roli ve filmu režisérky a scénaristky Beaty Parkanové Chvilky. Ten nabízí v sedmi obrazech situace plné potlačovaných emocí hlavní hrdinky Anežky. První skleněnou plastiku večera převzala herečka Martha Issová. Cenu za mimořádný počín v oblasti audiovizu získala za roli v televizním seriálu Dukla 61 o největší poválečné důlní katastrofě v tehdejší Československu. Při výbuchu a požáru v Dole Dukla v roce 1961 zemřelo 108 horníků. Issová v seriálu ztvárnila ženu, která při neštěstí ztratila jak manžela, tak nejstaršího syna. Seriál režiséra Davida Ondříčka získal během večera dalšího Českého lva jako nejlepší televizní film nebo minisérie. "My bychom tuto chvíli rádi věnovali obětem neštěstí v roce '61 na dole Dukla," řekl Ondříček, když cenu přebíral a vyzval k minutě ticha.

Mezi oceněné snímky se zařadil i film Hmyz, pro něj získali Českého lva za filmovou scénografii Jan a Václav Švaunkmajerové, a pohádka Čertí brko oceněná za nejlepší masky, jejichž autorem byl Zdeněk Klika. Za zvuk dostali lva Jan Šulcek, Jakub Jurásek a David Titěra pro film Domestik, cenu za nejlepší dramatický televizní seriál má komediální seriál Petra Zelenky Dabing Street.

Vnučka výtvarníka Milera nemá licenci ke Krtečkovi, potvrdil soud

Smlouva, na jejímž základě poskytuje Karolína Milerová povolení k výrobě produktů s populární pohádkovou postavou Krtečkem, je neplatná. Milerová tedy ke Krtečkovi nemá licenci ani právo poskytovat podlicence dalším výrobcům. Potvrdil topražský vrchní soud. Odvolací senát tak dal za pravdu správce dědictví Krtečkova autora Zdeňka Milera, právníce Mileně Fischerové. Rozhodnutí je pravomocné.

Soudy dospěly k závěru, že obsah licenční smlouvy, kterou Milerová uzavřela se svým nemocným dědečkem v září 2011, není dostatečně určitý. Výtvarníkovu vnučka totiž v době uzavření smlouvy neznala počet a rozsah 375 licenčních kontraktů ke Krtečkovi, které byly uzavřeny dříve. Milerová argumentovala mimo jiné tím, že obecnou formulaci zvolil výtvarník záměrně, protože chtěl, aby jeho vnučka licenci získala v co nejširším rozsahu.

Lidé v Česku i politici si připomněli výročí narození TGM

Lidé v Česku i politici si připomněli 169. výročí narození prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Vrcholní představitelé Parlamentu a zástupci vlády položili věnec k Masarykovu hrobu na hřbitově v Lánech na Kladensku, vzpomínkové akce se uskutečnily v Praze i mimo hlavní město. Hodinu po poledni od sochy TGM před Pražským hradem odstartoval Masarykův štafetový běh do Lán.

Pietního aktu na lánském hřbitově se zúčastnili předsedové Senátu Jaroslav Kubera (ODS) a Poslanecké sněmovny

Radek Vondráček (ANO). Přítomni byli zástupci vlády a Konfederace politických vězňů. Kubera společně s prvním místopředsedou Senátu Jiřím Růžičkou (za TOP 09 a STAN) ještě před polednem také položili květiny k Masarykově soše na pražském Hradčanském náměstí.

Zakladatel československého státu, "tatiček" a "prezident Osvoboditel" TGM se narodil 7. března 1850 v Čejkovicích u Hodonína. Stal se profesorem filozofie na univerzitě v Praze a postupně se začal angažovat ve veřejném životě. Od roku 1891 byl za mladočechy poslancem říšské rady a českého zemského sněmu, po vypuknutí první světové války odešel do emigrace a zařadil se mezi hlavní představitele zahraničního odboje usilujícího o vytvoření samostatného československého státu. Prezidentem Československé republiky byl Masaryk zvolen v nepřítomnosti v listopadu 1918, abdikoval ze zdravotních důvodů v prosinci 1935. Zemřel 14. září 1937 v Lánech.

Sport

Ledecká je počtvrté v řadě vítězkou SP

v paralelních disciplínách
Snowboardistka Ester Ledecská získala v den svých čtyřicetých narozenin velký křišťálový glóbus za triumf ve Světovém poháru. Prestižní seriál v paralelních disciplínách ovládla počtvrté v řadě, což se dosud nikomu nepodařilo. Ve finále sezony v německém Winterbergu udržela Ledecská první místo v celkovém hodnocení díky páté příčce v paralelním slalomu.

Olympijská vítězka v paralelním obřím slalomu a v lyžařském super-G přidala trofej k malému glóbu, který získala za paralelní obří sla-

lom. V této zimní sezoně je Ledecská třetí českou sportovkyní, která vyhrála Světový pohár. Minulý týden slavila druhý celkový triumf Eva Samková ve snowboardcrossu a předtím vybojovala již podvanácté celkové prvenství na dlouhých tratích rychlobruslařka Martina Sáblíková.

"Mám z toho strašnou radost. Vynechala jsem tři závody, takže jsem ani nepočítala, že bych mohla o globus bojovat, ale nakonec se mi to povedlo," řekla Ledecská v nahrávce pro média agentury Sport Invest, která jezdkyni zastupuje. "Musím strašně poděkovat celému týmu, protože odvedli fantastickou práci," chválila. Speciálně zmínila servismana a lyžařského trenéra Petra 'Olse' Kouřila, který u Ledecské končí. "Děkuju mu za všechno, co pro mě udělal. Vždycky se mnou bude tak nějak stát na startu, ať se bude dít, co se bude dít," řekla Ledecská.

Brankář Vaclík se poprvé v kariéře stal Fotbalistou roku

Brankář Tomáš Vaclík byl poprvé v kariéře zvolen českým Fotbalistou roku. Gólman Sevilly vyhrál v 54. Ročníku tradiční ankety Fotbalové asociace ČR před druhým obráncem Pavlem Kadeřábkem a třetím záložníkem Tomášem Součkem.

Mezi trenéry za uplynulý rok triumfoval stejně jako vloni plzeňský Pavel Vrba. Zvítězil už poosmé za posledních devět let. Talentem roku byl zvolen jablonecký David Lischka, který kvůli problémům se srdcem přišel o přestup do Sparty a musel přerušit kariéru, a fotbalistkou roku pak slávistka Kateřina Svitková.

Podle České tiskové kanceláře připravila Jana Korečková. Olomouc, Česká republika

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Nová statistická ročenka:

Katolíků na světě přibývá, počet kněží klesá

Svatý stolec zveřejnil nové Annuario Pontificio na rok 2019 a Statistickou ročenku katolické církve obsahující data z roku 2017. Počet katolíků na světě podle ní vzrostl o 1,1 procenta, ubývá však kněží a kandidátů kněžství. Přibýlo naopak biskupů, jáhnů, laických misionářů a katechetů.

V roce 2017 vystoupil počet pokřtěných katolíků na 1 miliardu 313 milionů, což odpovídá 17,7% celosvětové populace. Ve srovnání s předchozím rokem se projevil nárůst počtu katolíků ve všech světových regionech. V Africe jich přibýlo 2,5%, v Asii 1,5%, v Americe téměř 1 % (0,96%). Podle očekávání nejmenší nárůst zaznamenala Evropa (pouhé 0,1%). Statistická ročenka, vydaná vatikánskou typografií a od včerejška dostupná v knihkupectvích ukazuje také procentuální rozložení katolíků ve světě: 48, % jich žije v Americe, téměř 22% v Evropě (21,8%), 18% v Africe (17,8), přes 11% v Asii (11,1%) a 0,8% v Oceánii.

Počet katolíků ve vztahu k obecnému počtu obyvatel v jednotlivých kontinentech se oproti předchozímu roku podstatně neměnil. V Americe představují téměř 64 % populace, ačkoli dle očekávání v severní části kontinentu je to jen 25% (24,7%), zatímco v Jižní Americe dosahují přes 86% (86,6%). V Evropě se ke katolické církvi hlásí zhruba 40% (39,7%) obyvatel, v Africe přes 19% a v Asii asi 3%.

Pokud jde o osoby angažované v apoštolátu, na konci roku 2017 přesáhl jejich počet 4,5 milionu. V porovnání s předchozím rokem to znamená nárůst o 0,5%. Proporce mezi angažovaností zasvěcených osob a laiků se v různých oblastech liší. Nejnižší podíl kněží na pastorační činnosti zaznamenává ročenka v Africe, kde převažují laičtí misionáři a duchovní představují jen 6% všech, kdo se angažují v apoštolátu. Opačná situace přetrvává v Evropě, kde duchovní tvoří 20%. Za zkoumané období se nicméně počet kněží na světě snížil o 87 tisíc. V celosvětovém měřítku se o 0,7% snížil také počet kandidátů kněžství. Přibýlo naopak biskupů, trvalých jáhnů, laických misionářů a katechetů.

Vatikán otevře za rok archiv z doby pontifikátu Pia XII.

Papež František se rozhodl, že se za rok otevrou vatikánské archivní z období pontifikátu Pia XII. (1939–1958). Stovky tisíc archiválií z let 1939–1958 zachycují zahraniční i vnitřní politiku Svatého stolce během nejhorších konfliktů 20. století – druhé světové války i první fáze studené války – ale i osobnost rozporupně vnímaného papeže Pia XII.

Tohoto papeže nechvalně proslavila hra Rolfa Hochhutha Ná-městek z roku 1963, která jej obvinila z nečinnosti během židovské genocidy a z kolaborace s nacisty. Drama ovšem, jak se později ukázalo, vzniklo na objednávku sovětské KGB, která chtěla antikomunistického papeže kompromitovat. Historici se dnes shodují na tom, že papež sice zachovával mlčení, ale činil tak v zájmu obětí nacismu, a nikoliv ze sympatií k diktatuře. Otevření archivů nyní umožní prozkoumat mimo vatikánskou diplomacii také věrouku Pia XII. „Zanechal po sobě významné učení reflektované v dokumentech Druhého vatikánského koncilu,“ uvádí pro Vatican News církevní historik Philippe Chenaux z Papežské lateránské univerzity a autor biografie Pia XII.

„Církev nemá strach z dějin, naopak miluje je a chtěla by je milovat více a lépe!“ uvedl papež František při oznámení, že archiv budou zpřístupněny právě na 81. výročí zvolení Pia XII. „Vaše práce se děje v tichu, daleko od všeho hluku, pěstuje paměť. Můžeme ji přirovnat k pěstování majestátního stromu, jehož větve se tyčí k nebesům, ale kořeny jsou pevně ukotveny v zemi,“ ocenil Svátý otec minulý týden práci archivářů.

Prefekt Vatikánského archivu biskup Sergio Pagano k archiváliím dodal: „Věřím, že budou promlouvat k badatelům o téměř nadlidském díle křesťanského humanismu či diplomacii charity uprostřed bouřlivého shluu událostí, které jakoby v polovině 20. století chtěly rozdrtit samotné vědomí lidské civilizace.“

Již emeritní papež Benedikt XVI. rozhodl roku 2006 o zpřístupnění fondů vatikánských archivů z let 1922–1939 (tedy pontifikátu Pia XI.) odborné veřejnosti. A už před 15 lety dal papež Jan Pavel II. badatelům k dispozici velký fond Vatikánského informačního úřadu pro válečné vězně z let 1939–1947.

Církev bude mít 9 nových blahoslavených

Papež František 19.3. přijal na audienci kardinála Angela Becciu, prefekta Kongregace pro svatořečení, a schválil nové dekrety, které se týkají 9 nových blahoslavených. Mezi novými kandidáty blahorečení je Maria Emilia Riquelme y Zayas španělská řeholnice, zakladatelka Kongregace sester misionářek Nejsvětější svátosti a neposkvrněné Panny Marie. Potom 7 rumunských biskupů z období komunistického režimu v Rumunsku, kde Svátý stolec uznal jejich mučednictví. Jsou to: Valerio Traiano Frențiu, Vasile Aftenie, Giovanni Suciu, Tito Livio Chinezu, Giovanni Bălan, Alessandro Rusu a Giulio Hossu. Dále papež potvrdil mučednictví italského misionáře Alfreda Cremonesiho, který byl zabít v Barmě.

Svatý otec uznal také hrdinské ctnosti 4 italských řeholnic - Maria Hueberové zakladatelky Kongregace sester terciárek sv. Františka v Brixenu, dnešní Itálii, Marie Teresy Camerové zakladatelky Kongregace dcer Panny Marie milosrdné, Marie Teresie Gabrieliové, spoluzakladatelky, Kongregace Chudých sester, Jany Františky od Svatého Ducha zakladatelky Institutu františkánských misijních sester vtěleného Slova a jednoho diecézního kněze P. Francesca Marie Di Francia zakladatele Kongregace sester kapucínek Posvátného Srdce.

Čeští a moravští biskupové v chrámu Božího hrobu v Jeruzalémě

Kardinál Dominik Duka společně s českými a moravskými biskupy, kteří konali ve Svaté zemi duchovní cvičení, byl 15. března slavnostně přivítán u Nové brány v Jeruzalémě. Za doprovodu stráže latinského patriarchy se všichni biskupové i s doprovodem přesunuli do chrámu Božího hrobu, kde byli uvítáni latinským, řeckým a arménským patriarchou jeruzalémským. Toto slavnostní uvítání se koná vždy, pokud Jeruzalém navštíví kardinál. Jde o starý zvyk. „Je to jiná kultura, na kterou možná nejsme zvyklí, ale toto gesto má pro životní prostor křesťanů ve Svaté zemi mimořádně velký význam, protože jsou díky němu křesťané o něco více slyšet. A to je ve městě, které společně spravují muslimové, židé a křesťané, zcela zásadní,“ dodává k slavnosti P. Stanislav Příbyl, generální sekretář ČBK, který je v Izraeli také přítomen.

Podle zpráv České biskupské konference

Velikonoce na Solověckém ostrově

Souostroví nazývané Solověcké ostrovy je tvořeno více než stovkou ostrovů. Najdete je v Oněžském zálivu Bílého moře cca 600 km severovýchodním směrem od ruského města San Petěrburg (česky Petrohrad). Největší z těchto ostrovů se nazývá Velký Solověcký ostrov, častěji je však nazýván jenom: Solověcký ostrov. Není příliš veliký, ale jezer je na něm 365 – jako dnů v roce. Jeho rozloha je 246 km². Administrativně k němu patří ještě další 3 malé sousední ostrůvky. Solověcký ostrov je vzdálen od severního polárního kruhu pouhých 165 km.

Solověcký klášter ruské pravoslavné církve byl vždy a je dosud klášterem výhradně mužským. Počátky Solověckého kláštera spadají do bouřlivého období novgorodských dobyvatelů. Založen byl v 1. polovině 15. století. Stavěn byl jednak jako pravoslavný klášter, jednak jako nedobytná vojenská pevnost. Bylo to dáno tehdejší relativní blízkostí konkurenčního Švédského království.

Bylo zaznamenáno, že v roce 1915 v klášteře žilo 213 mnichů a 137 kandidátů na mnišství. Roku 1912 osadníci Solověckého kláštera vybudovali několik dřevěných potrubí, kterými přiváděli pitnou vodu z nedalekého Svatého jezera. Dřevěnými akvadukty zásobovali pitnou vodou nejen klášter, ale také s klášterem sousedící uměle vytápěné skleníky. Mnichům se tehdy dařilo, i ve vzdálenosti pouhých 165 km od severního polárního kruhu, s úspěchem pěstovat nejen zeleninu pro svoji kuchyni, ale také vodní i cukrový meloun a broskve. Teplota vzduchu na ostrově v létě dosahuje maximálně +31 °C, v zimě klesá až k -36 °C. Zima je tam dlouhá, léto velmi krátké. Proto mniši skleníky vyhřívali odpadním teplem ze sousední výroby svíček.

Roku 1912 byla mnichy na jednom z přírodních kanálů zprovozněna vodní elektrárna. Díky ní byl už tehdy klášter plně elektrifikován. V prosinci roku 1915 byla na Solověckém ostrově uvedena do činnosti radiotelegrafní stanice. Ta umožňovala bezdrátové spojení Solověckého ostrova s ruským městem Archangelsk.

V časech Leninovy bolševické vlády byl Solověcký klášter, stejně jako všechny kláštery v Sovětském svazu, v měsíci květnu roku 1920 zrušen. Bývalým mnichům bylo z vyšších míst nařízeno, aby své pěstování zeleniny a ovoce a svůj pravidelný rybolov v Bílém moři přejmenovali na kolchoz (Poznámka J. K.: zkratka ruských slov: kolektivní hospodářství). Ateistické vedení sovětského státu tehdy mnichům nařídilo, aby se „méně modlili a více pracovali ve prospěch dělníků a rolníků“. Veškerý majetek kláštera byl zkonfiskován. Velká část klášterních cenností byla bolševiky rozkradena a rozprodána nebo svévolně poničena. Aby viníkům nemohl nikdo nikdy krádeže ani vandalství před soudem dokázat, byly všechny klášterní objekty Solověckého kláštera dne 25. 5. 1923 zapáleny. Ztráty cenností nevyčísitelné umělecké a historické hodnoty byly do Moskvy nahlášený jako „ztráty způsobené náhodným požárem“. Menší část předmětů pro církevní použití, které se podařilo zachránit, byla uložena v místním muzeu.

Ve 20. a 30. letech 20. století byl v Solověckém klášteře zřízen jeden z prvních sovětských táborů nucených prací. Zprvu v něm byli internováni převážně ruští zajatci občanské války a zajatí polští vojáci. Z důvodů mimořádně dlouhé pracovní doby (9 až 12 h denně po 7 dnů v týdnu), v důsledku nucené práce pod ozbrojeným dohledem v nelidských

Chrám Proměnění Páně na Solověckém ostrově

podmínkách a s primitivním pracovním nářadím, vlivem nekvalitního a nedostatečného stravování vězňů při nulové zdravotní péči o ně a vlivem zlomyslné zvrhlosti táborových strážců se tábor rychle vylidňoval. Na nucené práce pak z vnitrozemí posílali bezdůvodně zatčené biskupy, kněze, mnichy, mnišky a ty věřící pravoslavné církve, kteří se své víry nechtěli vzdát. Putovali tam bývalí, byť i neprovinivší se, carští generálové, vyšší i nižší důstojníci, poddůstojníci a vojáci. Také proti bolševikům se vzbouřivší námořníci, představitelé staré ruské i neruské inteligence, herci, muzikanti, režiséři, majetní podnikatelé, držitelé zemědělské půdy, atd. A také ti prostí občané, kteří se bránili, když je chtěl režimem „převychovat“. Šlechtice a jejich rodinné příslušníky tam neposílali, ty bolševici zabíjeli hned v místě jejich zatčení. Bez soudu, jako chovné domácí králíky. Bolševici toto bezmezné běsnění nazývali „revolučním terorem“. Vladimír Iljič Lenin je k tomu často a velmi důrazně nabádal.

Posílali tam také vrahy, zloděje, lupiče a kriminálníky všeho druhu. Ti měli v táboře různá privilegia (byli to přece lidé „třídně spříznění“ s bolševiky!). Za těchto podmínek v táboře přežili jenom mladí a zdraví jedinci. Nejvyšším zákonem táborů nucených prací v SSSR byla totiž poučka: „Z trestance musíme dostat všechno během prvních 3 měsíců – pak ho už nepotřebujeme!“ Staří, nemocní, tělesně slabí a psychicky labilní vězni nejpozději do 3 měsíců umírali. Zemřeli buď vyčerpáním a hladem, nebo spáchali sebevraždu. Když v táborech chyběly pracovní síly, sovětské „lidové soudy“ dodaly další skutečné nebo jen domnělé nepřátele státu. Tak se stal solověcký tábor nucených prací výnosnou výrobní jednotkou. Za cenné devízy se z něho vyvážely především do velkých balíků svázané kmeny mohutných stromů, vykácených ve zdejších lesích. A také rybí produkty (maso a kaviár) vynikající kvality. Jedním z odběratelů těchto produktů byla Velká Británie...

Solověcký ostrov je podivuhodným ostrovem zbožného usebrání. Je ostrovem splnutí ducha pomíjeječnosti s Duchem věčnosti, s Duchem Páně. Temný lem 500letých

smrků a borovic se dotýká bleděmodře zbarveného moře. Odděluje je pouze tenká, bělostná stužka sotva znatelného příboje. Je tady posvátné ticho a klid. Bouře jsou v Bílém moři vzácné. Ticho vládne i v hlubinách nepropustných lesů. V něm si jen černé smrčiny cosi šeptají s rozechvělými bílými břízkami. Hedvábný mech a husté kapradí halí dlouhou zimou zkrehlé kořeny stromů. A těch nádherných jedlých hub co tam v létě roste!

Svoje vzpomínky na Velikonoce, jejichž oslav se na Solověckém ostrově po roce 1923 účastnil, sepsal jeden z mála přeživších vězňů takto: „Biskup Ilarion onoho roku dosáhl toho, že mu velitel tábora Fjodor I. Ejchmans povolil velikonoční liturgii pro všechny vězně, nejen pro muže duchovního stavu. Přemluvil náčelníka tábora, aby mu na tu noc z muzea zapůjčil starobylé korouhve, kříže a kalichy. Ale na liturgická roucha zapomněl. Jít za náčelníkem s prosbou ještě jednou bylo vyloučené. Ale moc jsme se pro to netrápili. Do muzea jsme urychleně poslali vysoce kvalifikovaného lupiče, našeho přítele Volod'u Bedruta. Zatímco Miša Glubokovskij bavil svými vtipnými historkami ředitele muzca Vasku Ivanova, Bedrut operoval šperháky v muzejních truhlicích a vitrínách. Dostal se tak k drahocenným starým rouchům, a také k epitrachilionu metropolity Filippa Kolyčeva. (Poznámka J. K.: epitrachilion je široká stuha ozdobená sedmi kříži, bez níž pravoslavný kněz nesmí přistoupit k oltáři.) Ráno po bohoslužbách se všechno dostalo stejným způsobem zpět do muzea.

Ta jitřní bohoslužba byla neopakovatelná. Desítky biskupů kráčely v čele procesí, starobylé svítlny zářily nejrůznějšími barvami a jejich světlo ozařovalo praporec s tváří Spasitele a Přečisté Matky Boží. Chybělo jen slavnostní vyzvánění. Poslední zvon, zachráněný po zničení kláštera v roce 1921, sundali po květnovém požáru roku 1923. A tak se nedlouho před půlnocí podél pevnostních hradeb tiše sunul nekonečný proud tmavých stínů. Průvod směřoval k malému, starému hřbitovnímu kostelíku. Jen málokomu se podařilo dostat se dovnitř. Nevešlo se tam ani duchovenstvo. Vždyť tenkrát

Skupina pečlivě vybraných pravoslavných duchovních v solověckém pracovním táboře roku 1923. Snímek měl celému světu dokázat, že jim nikdo neubližuje.

Zvonice kláštera na Solověckém ostrově

jich v solověckém vězení strádalo více než 500! Celý hřbitov byl zaplněn lidmi a část laických účastníků bohoslužby stála mezi borovicemi v lese, který se téměř dotýkal hřbitova.

Ticho. Nezměrným utrpením vyčerpané duše touží po blahém pokoji modlitby. K napjatému sluchu doléhají z otevřených kostelních dveří tóny liturgických zpěvů a po temném nebi se prolínají duhové barvy sloupů polární záře. Tu se spojují v neproniknutelné závěsy, tu se rozsvěcují ohnivým azurem a odplouvají k zenitu. Odtud zase splývají k zemi jako podivuhodná roucha. Vtom jako mohutný příkaz vysokého hodnostáře, nadaného nadpřirozenou silou, zahřměla poslední slova liturgie, sloužené biskupem Illarionem: „I povstane Bůh a rozprchnou se jeho nepřátelé!“

Z větví nejbližších borovic se sesypaly chomáče sněhu a na vrcholu kostelní zvonice se jasně rozzářil kříž, symbol utrpení a slavného vzkříšení Ježíše Krista. Znovu ho tam pro tento den umístili pořadatelé této bohoslužby. Ze dveří starého hřbitovního kostelíka, otevřených doširoka, vystoupilo pak neobvyklé procesí ozářené barevnými světly. Sedmáct biskupů v liturgickém rouchu, obklopených svítilnami a pochodňmi, více než 200 kněží a přibližně stejně tolik mni- chů. A za nimi nekonečné vlnění zástupu laiků. Pouze a jenom ke Kristu Spasiteli se nesla srdce všech shromážděných v této podivuhodné, nezapomenutelné noci.

Slavnostně vypluly z kostelních dveří osvětlené korouhve, zhotovené ještě mistry Velkého Novgorodu. Rozhořely se nádhernými barevnými světly lucerny, darované kdysi dávno Solověckému klášteru benátským dóžtem. Zaskvěla se liturgická roucha a závoje vysvobozené z dočasného bolševického zajetí. „Kristus vstal z mrtvých!“ Jen málokterí slyšeli slova této radostné zvěsti, která zazněla v kostelíku, ale všichni je procítili ve svých srdcích. Do dálky, přes zasněžené ticho se pak nesla odpověď na toto zvolání: „Vpravdě vstal!“

„Vpravdě vstal!“ rozléhalo se zasněženým tichem věkovitého boru a přeneslo se přes nedobytné pevnostní hradby až k těm, kteří leželi vyčerpaní utrpením a nemocí na nemocničních palandách. Pokřičovali se v této slavnostní chvíli

k smrti odsouzení vězni v neproniknutelné tmě izolace-samotky. Oteklé, zbělelé a zkrvavené rty nemocných, trpících kurdějemi, zašeptaly tato slova zaslíbení věčného života... S vítězným, jásavým zpěvem o Kristem přemoženém smrtí kráčeli ti, jimž hrozila smrt každou hodinu, každou minutu... Zpívali všichni... Jásající chór v hrobě už přebý- vajících vězňů slavil a potvrzoval své budoucí, nevyhnutelné a silami zla neporazitelné Vzkříšení...

Tato jitřní bohoslužba zůstala jedinou, která byla sloužena v solověckém táboře nucených prací. Později se povídalo, že jsme za její povolení mohli děkovat přání OGPU předvést kapitalistickému Západu svou „humánnost a toleranci k vě- řícím lidem“. „Nikdy na ni nezapomenu!“ napsal vězeň- pamětník Boris Nikolajevič Širjajev. (Poznámka J. K.: OGPU je zkratka ruských slov: Jednotná státní politická správa. Bylo to oficiální označení sovětské tajné policie.)

V roce 1937 byl tábor nucených prací na Solověckém ostrově přeměněn na věznici. V roce 1939 byly všechny Solověcké ostrovy předány Severní flotile sovětského námořnictva. Během 2. světové války probíhal na Solověckých ostrovech výcvik sovětských námořních důstojníků. Od roku 1944 je Solověcký ostrov pod správou zdejší vesnice nazvané Solověckij. Klášterní život byl v Solověckém klášteře obnoven po roce 1990 brzy poté, co byl klášter i jeho široké okolí za státní peníze rekonstruován do původní jeho krásy a velikosti. Po 66 letech se tak naplnilo zvolání biskupa Illariona: „I povstane Bůh a rozprchnou se jeho nepřátelé!“ Od roku 1992 je klášter zanesen na seznam světového dědictví UNESCO. Roku 1995 se dostal na se-znam zvláště cenných objektů kulturního dědictví národů Ruské federace. V současnosti v Solověckém klášteře žijí pravoslavní mniši a konají se v něm pravidelné bohoslužby. Na Solověckém ostrově je malé civilní letiště, ve vesnici Solověckij jsou k dispozici ubytovny s nezbytnou infrastrukt-urou pro domácí i zahraniční návštěvníky.

Z knihy Borise Širjajeva Věčné světlo a z internetu připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Letecký snímek Solověckého kláštera z roku 2017. Vlevo dole je Bílé moře, za klášterem Svaté jezero.

Kostel Matky Boží před Týnem

Dokončení ze str. 2

Věže Týnského chrámu jsou po věžích Svatovítské katedrály nejvyšší v Praze. Roku 1819 zachvátil požár způsobený bleskem severní věž, kde roztavil zvon z roku 1585. Oprava byla dokončena roku 1835. Vinou požáru a válečných rekvizic visí ve věžích dnes pouze dva zvony. V jižní věži visí královna mezi pražskými zvony, zvon jménem Marie, mistrovské dílo kovolijce Tomáše Jaroše z roku 1553 o váze 6 450 kilogramů. V severní věži je od roku 1992 nový zvon zasvěcený Matce Bolestné a sv. Anežce České, který byl odlit v rodinné dílně Manoušků na Zbraslavi a váží 960 kg. Cesta nahoru do věží vyžaduje odvahu. Vede jižní věž po stu osmdesáti devíti schodech, v první polovině točitých kamenných, dále dřevěných. Ještě výše je možné se dostat po žebříku. Do severní věže se dá vstoupit přejitím kamenné pavlače mezi věžemi. Odtud je nádherný výhled nejen do prostoru Staroměstského náměstí I na celou Prahu. Technickou zajímavostí je dnes i to, že v jižní věži chrámu je umístěna od roku 1996 převodová stanice vysílač operátora T-Mobile a jedná se o jeden z nejstarších vysílačů tohoto typu v Česku.

V letech 1876 - 1895 byl chrám renovován v puristickém duchu. Byla odstraněna omítka, která pokrývala část fasády, a bylo od-

haleno lomové zdivo. Kostel tak dostal nepůvodní vzhled opukového kamene, který známe dnes. Na počátku 20. století byla restaurována sakristie a v letech 1906 - 1908 severní portál.

V roce 1962 byl Týnský chrám prohlášen za národní kulturní památku. K nově velké opravě kostela došlo v letech 1973 - 1995. Bezprostředně po jejím dokončení se začalo s restaurováním interiéru a mobiliáře, které stále probíhá. V roce 2000 byla v severní boční lodi objevena vzácně zachovaná freska sv. Jeronýma se lvem z konce 14. století.

Týnský chrám vždy byl a dodnes je jednou z nejživějších pražských farností. V roce 1933 byl k jeho farnímu obvodu jako filiální připojen kostel sv. Havla, v roce 2009 kostel sv. Haštala, který byl spojený s Týnem dočasně již v době pobělohorské. Do farního obvodu náleží také kostel sv. Jakuba, který má ovšem vlastní duchovní správu. Ve druhé polovině 20. století byl Týnský kostel proslulý dlouholetým působením faráře Jiřího Reinsberga (1946–1993). Byl v Čechách jedním z prvních míst zavádění jak liturgické reformy Pia XII. v 50. letech, tak pokoncilních reforem a překladů liturgických textů. Kolem farnosti se shromáždila specifická skupina křesťanů, a na rozdíl od mnoha jiných církevních aktivit tuto společnost v centru Prahy komunistický režim toleroval. Od 70. let 20. do počátku 21. století prošel také kostel celkovou náročnou obnovou.

V srpnu 2017 bylo z podnětu České biskupské konference zahájeno navrácení zlatého kalicha na průčelí chrámu. Jak bylo výše uvedeno, ten původní tam byl umístěn za vlády krále Jiřího z Poděbrad. Legendy vyprávějí, že prý byl ze starých křesťanských časů a byl tak veliký, že se do něho vešly čtyři měřice obilí. Katolíkům byl trnem v oku, ale přestože katoličtí kněží několikrát dobře zaplatili zlodějům, aby kalich ukradli, nikomu se to nepodařilo. Pomohla však příroda sama, když vzácný kalich padl do oka čápům, kteří si v něm zřídili hnízdo a nanosili do něj velké množství zířal, hadů a žab. Tato havěť pak padala dolů na náměstí a hadi se rozlézali do ulic. Husité by byli rádi sami kalich sundali, ale pro svou víru a také pro posměšky katolíků to nemohli udělat. Řešení se přece jen našlo, když čápi odletěli do teplých krajů, zakryli husité kalich velkou deskou. Tolik pověsti.

Skutečností zůstává, že originální kalich byl ze štítu snesen až po bitvě na Bílé hoře a to v noci 17. ledna 1623 a současně byla od-

Nový kalich s hostií na štítu Týnského chrámu

straněna i kamenná socha krále Jiřího z Poděbrad. Nový pozlacený kalich s hostií byl na průčelí Týnského chrámu instalován 14. února 2018 Římskokatolickou farností Matky Boží, aby připomínal doby, kdy byl tento kostel v Českém v království kostelem strany podobojí. Protože se nákres ani rytina původního kalicha nedochovaly, byl vytvořen návrh nový. Současný kalich gotizujících forem vzešel z architektonického studia ARPEMA a je dílem Ing. arch. Petra Malinského. Na lemu základny je vytepan letopočet a znaky Arcibiskupství pražského, Hlavního města Prahy a český lev. Kalich je zhotoven z měděného plechu pozlaceného plátkovým zlatem, hostie je z nerez oceli, podobně jako vnitřní nosná konstrukce. Kalich s hostií byl na průčelí umístěn na základě usnesení České biskupské konference jako gesto ekumenického smíření a současně zviditelnění nejcennějšího daru, který Kristus zanechal své církvi, totiž Eucharistie. Úcta k tomuto daru připomínající Večeři Páně je společná všem křesťanům bez rozdílu.

Hlavní prameny:

cs.wikipedia.org

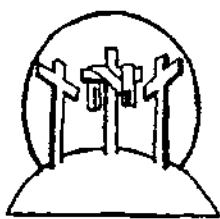
www.kralovskacesta.cz

www.tyn.cz

stovezata.praha.eu

Interiér Týnského chrámu

ČESKÉ A SLOVENSKÉ BOHOSLUŽBY O VELIKONOCÍCH

Slouží Mons. Dušan Hladík, Fr. Vojtěch Dvouletý a Fr. Patrik Hakoš ze Slovenska

V České katolické misii svatých Cyrila a Metoděje
9415 Rochester Avenue, Brookfield, IL 60513

KVĚTNÁ NEDĚLE

Sobota 13. dubna 2019 - 6.30 hod. večer - česky

Neděle 14. dubna 2019 - 9.00 hod. dopoledne - slovensky

Neděle 14. dubna 2019 - 11.00 hod. dopoledne - česky

Památka slavného Kristova vjezdu do Jeruzaléma

Svěcení ratolestí, zpívané Pašije - Umučení našeho Pána Ježíše Krista podle Lukáše
Slavnostní mše svatá

ZELENÝ ČTVRTEK

Čtvrtek 18. dubna 2019 - 7.30 hod. večer

Slavná mše svatá na památku poslední večeře Páně - česky a slovensky
Umývání nohou vybraným mužům, po mši svatě společná adorace v Getsemanské zahradě

VELKÝ PÁTEK

Den přísného postu

Pátek 19. dubna 2019

3.00 hod. odpoledne - Pobožnost Křížové cesty - česky

7.30 hod. večer - Památka umučení Páně - česky a slovensky

Zpívané Pašije - Umučení našeho Pána Ježíše Krista podle Jana

Uctívání svatého kříže, svaté přijímání

VELIKONOČNÍ VIGILIE

Slavnost Kristova zmrtvýchvstání

Sobota 20. dubna 2019 - 7.30 hod. večer - česky a slovensky

Svěcení ohně a slavnost velikonoční svíce, bohoslužba slova - čtení z Písma svatého

Starého a Nového zákona, svěcení křestní vody, slavná obnova křestních slibů,

mše svatá zakončená slavnostním požehnáním,

chvalozpěv Vesel se nebes Královno, svěcení velikonočních pokrmů

VELIKONOČNÍ NEDĚLE

Boží hod velikonoční - neděle 21. dubna 2019

9.00 dopoledne - Slovenská svätá omša

11.00 dopoledne - Česká mše svatá

Po obou mších svěcení velikonočních pokrmů.

* * *

Každý den před obřady je možno si vykonat svatou zpověď. Bližší informace: Telefon (708) 255 - 5117 Mobil (708) 533 - 1050

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

Bolestná vzpomínka

*17. dubna 2019 tomu budou čtyři roky,
co byla z tohoto světa povolána na věčnost
naše milovaná manželka, maminka,
babička a prababička, paní*

Eliška Hasilová

Narodila se v Moravských Knínících u Brna 6. února 1919.

Do USA přijela v roce 1939 a v Chicagu se v roce 1941 provdala za pekaře Josefa Pavlika a měli spolu dcery Joanne, Jean a Lindu. Pracovala jako servírka a byla také veřejně činná ve školské radě a volebním výboru Demokratické strany. Po smrti prvního manžela uzavřela v roce 1974 nový sňatek s Josefem Hasilem, známým „Králem Šumavy“. Stal se jí věrným manželem a druhým otcem jejich dětí a laskavým dědečkem jejich 7 vnoučat a 12 pravnoučat. Spolu též prožili velkou bolest, když nejstarší dcera Joanne předčasně podlehla zákeřné nemoci. Aktivně se též zapojovala do života mnoha krajaňských organizací v Chicagu. Byla po celý život zbožnou a horlivou katoličkou a aktivní členkou České misie.

Mši svatou za ni budeme obětovat v kostele České misie v Brookfieldu ve středu 17. dubna 2019 v 10.00 dopoledne.

*Děkujeme všem, kdo si na ni vzpomenete
v modlitbě spolu s námi.*

Josef Hasil, manžel

Jean, dcera s rodinou

Linda, dcera s rodinou

a rodina po zesnulé dceři Joanne

ALLELUIA !

**HAPPY
EASTER !**

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road

Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Theresa Aveni, President

Česká Misie v Chicagu

Vás srdečně zve do Lisle na pouť

**k Panně Marii
v neděli 5. května 2019**

St. Procopius Abbey

5601 College Road, Lisle IL 60532

ve 2.00 hodiny odpoledne

V klášteře v kapli Panny Marie.

Česká misie 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513

Vás srdečně zve na
POMLÁZKOVOU ZÁBAVU
& KOŠT VÍNA

na Velikonoční neděli

21. dubna 2019

od 12:00 do 7:00 večer

K tanci a poslechu hraje od 3:00 odpoledne

CIMBÁLOVÁ MUZIKA

12.00	Podává se oběd
1.00 pm	Otvírá se výstava vín
3.00 pm	Sbírání Velikonočních vajíček

K obědu bude smažený řízek s bramborovým salátem.

K občerstvení další dobrá jídla a domácí pečivo.

Vstup \$ 14,-

*Každý za to dostane v hodnotě \$ 10,- poukázky na úhradu občerstvení
a pamětní skleničku na víno.*

Při této akci proběhne již tradiční
Výstava vín a ochutnávka vzorků

* * *

Kdo chce vystavovat víno, odevzdá dvě láhve stejného vína nejpozději týden před akcí v České misii.

První místa v kategorii bílých a červených vín budou odměněna hodnotnými cenami.

Bližší informace podá Pavel Cícha: 708 - 935 4594

Kněz pomáhá v Africe:

Přivádím lidi do příbytků, které připravil Bůh

Páter Jan Kotík, farář v Rečkovcích na předměstí Brna

Vystudoval stavařinu na Vysokém učení technickém v Brně. A právě tento obor nakonec přivedl Jana Kotíka ke kněžské dráze. Kromě svého hlavního poslání vyrazí kněz z brněnských Rečkovců pravidelně od roku 2012 pomáhat lidem v Tanzanii. Se skupinou dobrovolníků se do vesnice Mpanga vrátí znovu, aby postavili střechu na budově střední školy a pomohli místním získat přístup k čisté vodě.

Proč jezdíte pomáhat právě do Tanzanie?

S mým kamarádem – knězem Vladimírem Záleským – jsme se před šesti lety vydali vylézt na Kilimandžáro. Předtím jsme spolu byli v Nepálu a říkali si, kam vyrazíme příště. Volba padla právě na nejvyšší horu Afriky. Navíc jsme tam chtěli navštívit mého spolužáka. Dva roky jsem totiž byl na české koleji v Římě, kde studují i cizinci. A právě tam jsem se seznámil s tanzanským knězem Norbertem Kínolo Kalimangasim, který působí ve vesnici Mpanga. Za ním jsme se vypravili. Při plánované návštěvě nás pak nakonec víc než výstup na horu oslovili místní lidé a farnost, takže jsme začali rozvíjet spolupráci.

Co vás tak zaujalo, že jste se rozhodli okamžitě pomáhat?

Farnost Mpangu založili ve třicátých letech minulého století švýcarští a italsí misionáři. Postavili kostel, velkou faru a hospodářské budovy. Teď už tam působí jen tanzanští kněží. Když jsme do vesnice dorazili poprvé, kněz Norbert se právě pustil do rekonstrukce a chtěl zmíněné hospodářské objekty přestavět na mateřskou školu. A tak jsme přiložili ruce k dílu. Okamžitě nám přišly pomoci také místní děti,

což nás překvapilo, a o to víc nás to chytlo. S Norbertem jsme proto řešili, jak bychom jim my z bohaté Evropy mohli pomoci. Jedno z hlavních témat představovalo zemědělství – že by bylo dobré, kdyby měli k dispozici techniku, která jim chybí. Nejvíce potřebovali traktor. Uspořádali jsme proto sbírky a začali rozvíjet myšlenku, že jim ho z Brna přivezeme. To se nakonec stalo v roce 2013, kdy jsme jim tam dopravili rovnou tři traktory.

Bylo to logisticky náročné?

Koupili jsme staré zctory a v kontejnerech je odeslali vlakem do Hamburku. Tam se přeložily na loď, kterou se dostaly do tanzanského pobřežního města Dar es Salaam. Asi měsíc cestovaly „samy“ a my jsme tam přiletěli až pak. Chtěli jsme být u toho, když se přepravovaly až na místo, a předat je osobně.

S čím dalším jste místním lidem pomohli?

Vzali jsme s sebou skupinku lékařů, kteří pár dní působili v místní ordinaci. Nenazval bych to ani zdravotním střediskem, oni tomu říkají dispenzář. Lékaři přišli s tím, že zásadní problém pro zdraví místních lidí je chybějící čistá voda. A my stále ještě řešíme, jak ji zajistit. Přitom už jsme zkusili různé možnosti. Třeba instalovat UV lampy, což se v daném prostředí ukázalo jako nefunkční. Pak jsme začali vodu filtrovat přes pískové filtry a pořád to vylepšujeme. Vyzkoušeli jsme i filtry s nanovláknem. Nejdřív jsme čistou vodu chtěli pro školku a faru a teď vymýšlíme, jak ji zajistit pro všechny. Samotná vesnice má totiž zhruba tři tisíce obyvatel, i s okolím je to okolo pěti tisíc.

V jakých podmínkách tamní lidé vůbec žijí?

Co se týče infrastruktury, nejsou tam klasické silnice, ale pouze polní cesty, také vodovod a kanalizace chybí. Elektřinu tam přivedli před dvěma lety. Domky staví tradičním způsobem pomocí proutěných konstrukcí, které obalí blátem, a střechu ze slámy nebo palmového listí. Tak vypadá nejzákladnější obydlí. Ti majetnější si třeba postaví i domek z cihel. Pořád tam ale všichni žijí ve velkém spojení s přírodou bez velké infrastruktury.

Jak vás s tím, že přivážíte nové technologie, přijali?

Protože jezdíme za farárem, setkáváme se s křesťanskou komunitou. Přijímají nás velice vřele, takže si nemůžeme stěžovat. S technikou se naučili pracovat, používají ji a funguje to. Viděli jsme, že lidé mají touhu zlepšit své životní

podmínky, ale nemají k tomu prostředky. Takže stavba střední školy nebo poskytnutí zemědělské techniky jsou právě těmi prostředky pro rozvoj. Naše hlavní myšlenka zní: Chceš-li někoho nasytit na den, dej mu rybu. Chceš-li ho nasytit na celý život, nauč ho rybařit.

Do Tanzanie se vracíte v únoru. Co máte v plánu?

Rozdělili jsme se na dvě skupiny. Jedna zůstane po celý únor a dostane na starost úkoly ohledně čištění a filtrace vody. Pojede s námi opět i chemik Vojtěch Kunderát, který tam byl už loni. Ve vesnici zkouší čistit vodu právě pomocí filtru s nanovláknem, má v plánu to otestovat také v dalších vesnicích. S druhou skupinou budeme dva týdny stavět střechu na budově školy. To je další projekt, který teď podporujeme.

Jak je to v Tanzanii se školní docházkou?

Děti začnou ve čtyřech letech chodit do školky. Ty musí být nově podle zákona při základní škole, dřív mohly fungovat samostatně. Základní škola trvá sedm let a pak mají střední školy. Samozřejmě děti docházejí pěšky, někdy to mají opravdu hodně daleko, takže jim to trvá dlouho. Základní školu v Mpanze navštěvuje okolo sedmi stovek dětí. Snaží se tam chodit, navíc to mají povinné. Vzdělání si váží, ještě donedávna se totiž všude muselo platit školné.

Jak jim můžou lidé pomoci?

Založili jsme spolek Ifakara podle hlavního města oblasti. Zájemci nás můžou podpořit právě přes spolek, máme webové stránky. V současnosti řešíme dva projekty – právě čištění vody a stavbu střední školy.

Do Afriky dovezli z Brna dva traktory Zetor

Děti z vesnice v Tanzanii

Vystudoval jste Fakultu stavební Vysokého učení technického v Brně. Proč jste se nakonec stal knězem?

Jsem z věřící rodiny. V tom prostředí jsem se pohyboval a při rozhodování, co v životě dělat, jsem se zabýval i touto myšlenkou. Vybral jsem si tehdy stavařinu, ale v průběhu studia jsem si uvědomil, že všechny stavby, které se postaví, stejně jednou spadnou. Ale Ježíš říká: „Odcházím k otci, abych vám připravil místo. Tam, v domě mého otce, je mnoho příbytků.“ Z budování domů pro lidi na zemi jsem se tak přeorientoval na to, abych je přiváděl do příbytků, které mají už připravené u Boha. Pořád jde o vytváření domova.

Na webu fary jsem se dočetla, že si s vámi lidé mohou domluvit schůzku, přijít za vámi nebo vy přijдете za nimi. Pracujete tedy podobně jako psycholog?

Řekl bych, že někdy také. Na fáře jsme dva. Můj kolega Jindřich Kotvrda má psychologii i vystudovanou, takže poskytuje i psychoterapie. Já můžu nabídnout spíše duchovní rozhovory. Nemůžu říct, že funguji jako psycholog, i když ta práce je do jisté míry podobná. Lidé můžou přijít se svými problémy, ale psychologa ve mně nenajdou.

Přesto se vám se svými problémy svěřují a očekávají pomoc. Jak se s tím následně vypořádáváte? A za kým jdete, když sám potřebujete poradit?

Můžu jít například za jiným farářem. S těmi problémy je to o tom, jak si to člověk nastaví. I pro každého psychoterapeuta je důležité si uvědomit, že nemůže všechny problémy vyřešit. Můžu ale pomoci navést k řešení. S lidmi to samozřejmě nějak prožívám, ale je důležité se tím nenechat pohltit. Mít stále nadhled a ukázat jim cestu.

Zuzana Brandová

Per ardua ad astra

Přes překážky ke hvězdám (2)

Vzpomínky slovenského letce Fredericka Tornila alias Vladimíra Krmana

Pilotní letecká škola Šternberk

Mým nejbližším přítelem byl Vilko Žáček (z Legionářské ul.), absolvent Obchodní školy na Panenské ulici, který měl ty samé letecké kvalifikace jako já. Po úspěšných psycho-technických zkouškách v Praze nás povolali k vojenskému výcviku. 1. dubna 1948 jsme nastoupili do Šternberku na Moravě jako „letečtí dorostenci“. Velitelem výcviku byl major Motyčka z 313. squadrony RAF-u. Na tváři měl známky boje. Když doprovázeli bombardéry nad Německem, tak v kabině jeho Spitfiru explodovala střela, ale i přes vážné zranění se mu podařilo doletět na anglickou základnu. Jeho uniforma „battle dress“ a anglický letecký odznak s vyznamenáními vzbuzovali obdiv a úctu. Při inspekci na cvičáku jsme mu vždy zpívali jeho oblíbenou píseň ještě z RAF-u:

Znám já jednu hospodu,
tam nechodí se na vodu,
tam pijávám má milá,
dobře žes tam nebyla.
Ty nevíš, co voják tropí,
než odpluje do Evropy,
zdali pak se neutopí,
sbohem buď.
Doma na mne vzpomínej,
civilu si nevšímej,
až tu starou vojnu vezme das,
přijdu zas, přijdu zas, přijdu zas!

Šternberk a Mnichov nikdy!

V Šternberku nastala skutečná vojna! Spávali jsme na tvrdých slamnících, které jsme si museli sami vycpat slámou.

Stará kasárna byla plná ploštic. Budiček byl v pět ráno a během deseti minut už byl nástup na dvore. Běda tomu, kdo se opozdil. Čekala ho potom „plná polní“ a přískoky. Do půl těla vysvěcení jsme klusali po kamenných cestách města, déšť, nedéšť, či zima, jen to dunělo! Byli jsme vydáni na pospas „mazákům“, kteří vedli pozemní výcvik. Pro ně každý z nás byl „letecké embryo“. „Nástup na rajony“ byl další drezurou, vše se muselo lesknout. Cvičiště, ať už kasárenské nádvoří nebo na okraji města, bylo, jak jsme říkali, „skropené naší krví“. Běžné byly přískoky přes kaluže, které po dlouhém honění už neexistovaly, protože jsme je vysušili vlastními uniformami. Výběhy do svahů nás vyčerpávaly až k padnutí. Častokrát byl po půlnoci vyhlášený poplach. V okamžiku musela být sbalena „plná polní“ a pochod vrcholil bojovým cvičením kdesi 25 kilometrů daleko v lesích. S „malou polní“ jsme jednou dokonce urazili neličských 100 kilometrů! Uniformy jsme měli ještě po Němcích, stejně tak helmy a pušky, takže jsme vůbec nevypadali jako Československá armáda. Tvrdost výcviku naši čeští kamarádi zcela vystihli heslem: „Šternberk a Mnichov nikdy!“

Pozemní výcvik byl zkouškou mužnosti. Náš průměrný věk byl 18 roků a normálně se ruchovalo v 21 letech. Začalo nás 86 a školu ukončilo 54. Náš VII. turnus během osmi měsíců dokázal víc než jiné turnusy. Jako „ne Sokolové“ jsme za dva měsíce nacvičili „protná“ a již 28. června jsme vystupovali na

„Vojenském sokolském dnu“ na Strahově. Zúčastnily se ho všechny vojenské školy. Praha nás přijala velkolepě. Tehdy ještě „Únorové vítězství“ nemělo takový vliv. Jak jinak bychom si mohli vysvětlit, že jsme při pochodu pražskými ulicemi mohli zpívat: „Glory, glory, aleluja, ať žije svoboda“ a také naši slovenskou „Za slávu pradedov a otcov reč, nesieme vrahovi oheň a meč!“

Pilotní elementární škola Olomouc

Díky předchozímu civilnímu výcviku jsme měli s Vilkem výborný prospěch. I když nám základní vojenský výcvik neseděl, věděli jsme, že to brzy skončí. A skutečně po osmi měsících, v prosinci 1948, jsme byli přesunuti do Olomouce do elementárního pilotního výcviku. Z obyčejných „leteckých embryí“ jsme se najednou stali leteckými kadety. Navíc přišlo povýšení – druhý bílý pásek na nárameníčích! Ubytování bylo v moderně zařízených pokojích udržovaných civilními zaměstnanci, strava byla jedinečná „Norma L“ a hlavně začátek létání, na které jsme se tak těšili. Zacházeli s námi lidsky a s respektem. Jaká to byla náhlá změna! Vedoucí výcviku byli ostřílení příslušníci RAF-u a bojoví piloti z východní fronty. Velitelem byl štábní kapitán Kneifel, bývalý příslušník 311. bombardovací squadrony RAF-u. Jako normu jsme měli příručky leteckých předmětů vydané v Londýně. Důraz byl kladen na bezpečnost a techniku létání podle zkušeností získaných během války.

Píseň která tehdy byla populární měla název „Baliček čokolády“:

Nade vsi kdesi u Brna,
letěla celá stříbrná squadrona
bombardovacích letadel.
Utekli chodci do krytu,
jen jedna holka stojí tu,
rukama mává hledíc jim do křídel.
Jak se tak dívá na horu,
zahučí jeden z motorů
a náhle střemhlav z oblohy,
padá jí cosi pod nohy.
Letadla zmizí za lesy
a dívka k srdci tiskne si
baliček v stříbře a listek se slovy:
Malý baliček zatím pro tebe posílám,
ať víš jak se mám u letectva,
ať víš, že nezapomínám.
Zatím na tebe již se těším,
zatím na tebe vzpomínám,
zatím baliček čokolády,
za ním přijdu pak brzy sám.

Létání

Letecká aktivita začala před vánočními svátky orientačními lety. Zasněžená krajina pod námi a my v kožených bundách a s kniplem v ruce jsme byli celí bez sebe. Nadšení neznalo hranic! Krásnější vánoční dárek jsme si už nedovedli představit. Navíc jsme mohli strávit dovolenou doma v Bratislavě. Při této příležitosti jsme si obstarali anglické lodičky (vojenské čapky). S dvěma bílými pásky a parašutistickým odznakem na nové modré uniformě jsme vzbuzovali obdiv a zároveň se nás ptali, zda jsme letci nebo výsadkáři, ha, ha... Náš přítel Karel Pastucha nás při prvním

Letouny Bucker vojenské pilotní školy v Prostějově

setkání na Štúrově ulici seznámil s novými nadějnými členkami acrokluhu, mezi kterými jedna byla Růženka. (Naše přátelství a pozdější manželství v Americe trvá až dodnes).

Výcvik pokračoval zrychleným tempem, protože s rozvojem letectví po válce, bylo potřeba hodně nových příslušníků leteckého personálu. Po přeletech, akrobacii a nočním létání začalo létání podle přístrojů, kde žák sedí obklopený clonou, aby neviděl vnější panoráma, ale řídil letadlo čistě podle přístrojů. Nazývá se to IFR – Instrument Flight Rules.

Havárie

V této fázi výcviku se stalo, že při cvičení vybírání z nečtyřlých poloh se na Buckeru Z-281 (C-106) zlomilo křídlo a posádka zahynula. Byli jsme tehdy v posluchárně, když přišel velitel letky,

přerušil přednášku a oznámil havárii tak, že symbolicky obrátil sevřenou pěst s palcem dvakrát k zemi. Okamžitě jsme dostali rozkaz k létání, aby nevypukl strach z létání. Já jsem se svým učitelem rotným Svatoněm letěl nad Starnov, místo havárie, kde jsme uviděli v poli vedle cesty trosky vojenského letadla. Nebylo vidět žádné známky života a bylo také nemyslitelné, aby z toho někdo vyvázl živý. Teprve až jsme přistáli, tak nám oznámili jména obětí. S hrůzou jsem zjistil, že v těch troskách zahynul můj nejlepší přítel Vilko Žáček, společně s jeho učitelem létání rotným Vičarem. Bylo to 6. května 1949, dva dny po výročí úmrtí generála Milana Rastislava Štefánika. Jaký to byl hrozný šok pro jeho rodiče a osobně pro mě, to je těžké popsat.

Konal se majestátní vojenský pohřeb, kdy byla rakev vedena na trupu letadla ulicemi Bratislavy na Martinský hřbitov. Tam Vilko odpočívá svůj věčný sen. Je tam překrásný žulový pomník se zlomenou vrtulí, Vilkovým obrázkem v mramoru a veršíkem:

„A dušou vzlietnem ešte výš
nad slnka zlaté perute,
hoc život kladem tu po kríž
srdce mám hviezdou prikrýté.“

Náš tehdejší společný přítel Jano (STB-ak), si ten veršík nemohl dostatečně vynachválit. Zřejmě pro něho měla hvězda jiný význam než pro nás... Totiž Vilko a já jsme si přivlastnili RAF-acké motto: „Per ardua ad astra“ – „Přes překážky ke hvězdám“. Jaká škoda, že on už toto heslo nemohl realizovat.

V kokpitu vojenského letadla (ilustrační foto)

Pilotní pokračovací škola Prostějov

V druhé polovině roku 1949 jsem postoupil do Prostějova do výcviku na těžších a dokonalejších letadlech – Arado AR-96 (C-2). Tehdy už „čistky“ odstranily všechny důstojníky ze západu, ale létali jsme ještě podle předešlých anglických osnov. To se však mělo v krátkém čase změnit a přešlo se na osnovy sovětské. Nechtělo se nám tomu věřit, když nám předložili jejich primitivní učební metody ještě z roku 1936. Pod politickým nátlakem jsme to museli přijmout, ale při tom jsme si mysleli svoje.

Slovák králem amerického nebe

V Prostějově jsem se seznámil s Mirem Slovákem. Byl jedním z nejlepších žáků VI. pilotního turnusu. Při jejich vyřazení jsme jim jako mladší drželi „k počtě zbraň“. Miro létal na dvoumotorovém Sibelu Si-204. Když došlo k dalším čistkám u Československých aerolinií (ČSA), tak byl Miro jako vojenský pilot půjčený k ČSA. Hlavním požadavkem bylo, aby měli v letecké dopravě politicky spolehlivé lidi. Ve skutečnosti Mirovo vnitřní politické smýšlení bylo zcela odlišné, a tak 23. března 1953 uletěl s Dakotou ČSA do Frankfurtu. Jeho navigátorem byl bývalý příslušník RAF-u H. Čermák, takže „GCA“ (sestup přes mraky) a přistání na americké základně vylo bez problémů. Z cestujících jen paní Čermáková a ještě jiní dva lidé požádali o politický azyl, ostatní včetně druhého pilota, který se po klepnutí přes hlavu dostatečně zotavil, zase přeletěli zpět do Československa.

Mirova činnost ve Spojených státech pak slavila úspěch za úspěchem. Udělal si licenci na létání. Nejprve létal na průškových letadlech, potom na hašení lesních požárů. Nakonec se stal osobním pilotem pana Boeinga, výrobce dopravních a bojových letadel. Jeho další zálibou byly hydroplány, kde se málem zabil, když jeho rychlostní stroj „Miss Exide“ explodoval při rychlosti 260 km/h. V soutěži dostal první cenu, kterou mu osobně předal prezident Eisenhower. Americká televize vysílala půl-

Miro Slovák – legendární letec
(† 20. června 2014 v Kalifornii ve věku 84 let)

hodinový pořad nazvaný: „Toto je tvůj život“, který byl o Mirovi a jeho posádce z Československých aerolinií.

Miro potom začal létat u Continental airlines, stal se kapitánem a po 27 letech létal transkontinentální linky na Boeing 707, 747 a DC-10. Na Hawaii během 15 let letěl asi 800 krát. Jeho rekordy pokračovaly dál, až už to byla první cena na leteckých závodech v Reno – Nevada na stíhačce „Bearcat“ nebo akrobacie na leteckých dnech po USA s naší C-104-kou. Uskutečnil dokonce, do té doby nikým neprovedený let přes oceán z Evropy do Ameriky s větrným Fournier poháněným motorem od VW. Není proto divu, že Miro Slovák byl nazývaný „král amerického nebe“. Byl zvolen do organizace „Motorsports Hall of Fame“ (Dvora motorových sportů). Měl leteckou společnost a vlastnil spoustu letadel, dokonce i naše I-29 Delfiny a L-39 Albatrosy. Ještě do vysokého věku pilotoval dvoumotorová letadla „Vulcanair“ z Itálie do USA. Cestou na západ přistával v Piešťanech, kde měl příbuzné. Dnes už je též na pravdě Boží.

Seskoky na Třech Dubech

V srpnu 1949, v posledních dnech mé dovolené, pořádali kamarádi z našeho bratislavského Para klubu let na Sliač na oslavu 5. výročí Slovenského národního povstání a nabídli mi možnost seskoku. Už jen samotný let Dakotou byl lákavý a ne jen seskok, ale i přítomnost Růženky.

Jak bych to mohl odmítnout. Vojáci tam postavili stany a my jsme strávili milý večer při táboráku. Bohužel jsme se museli podělit jen o jednu láhev rumu.

Následující ráno začal letecký den. Po prosloveh generála Svobody a dalších funkcionářů předvedl aeroklub akrobatické lety. Potom následoval náš seskok 16 parašutistů a za námi následovalo výsadkové vojsko se stovkou vyzbrojených parašutistů. Jejich velitelé byli ještě tenkrát bývalí příslušníci Britských „Comandos“. V patách výsadkářů už byla vojenská bojová letadla, která účtočila na vesničku, kde výbuchy měly charakter skutečného boje. Na závěr dne následovaly přelety stíhaček z východní a západní fronty. Byl to jeden z nejlepších leteckých dnů, které jsem kdy viděl a byl jsem hrdý na to, že jsem byl aktivním účastníkem.

Dezertér?

Až po oslavách jsem si uvědomil, že už ráno se musím hlásit na učilišti v Prostějově. Myslel jsem si, že se tam rychleji dostanu vlakem ze Zvolena, než Dakotou do Bratislavy a dál vlakem. Ale zmýlil jsem se, protože zvolenský rychlík už byl pryč a další jel až ráno. Náhradní spojení bylo špatné, trmácel jsem se vlaky celou noc a po třiceti hodinách cestování jsem se konečně dostal na základnu. Ihned od brány mě dozorcí důstojník předvedl k veliteli letecké školy štábnímu kapitánovi Jasíkovi, důstojníkovi z východní fronty. Po podrobném výsledku, kde se zájmem poslouchal o mé účasti na oslavách SNP, nakonec řekl: „Nějak vás musím potrestat, protože OBZ už na vás vydala zatykač. Uděluji vám den kasárenského vězení za každou hodinu, co jste se opozdil!“

Tak mi to prošlo překvapivě snadno. Má letecká kariéra mohla být klidně u konce. Můj samotný seskok na oslavách jsem utajil, protože tyto „riskantní“ aktivity byly tenkrát pro vojenské piloty zakázané. Mohl to být další „průšvih“, bez kterého jsem se chtěl obejít.

Neočekávaná nehoda

Létání v Prostějově bylo na vysoké úrovni. Imponovalo mi zvláště s ohledem

na bojové cviky s patřičnou teorií. Ovšem v průběhu výcviku se mi stala příhoda, která mohla mít zlé následky. Při přistávání po skupinovém letu mi Arado začalo „utíkat“ do leva. Marně jsem se snažil udržet letadlo v přímém směru, nebylo to možné ani s maximálním použitím brzd. Před zastavením se letadlo začalo naklánět dopředu, až se vrtule zaryla do země a po několika výkyvech zůstalo třet ve vertikální poloze zapíchnuté nosem do země. V momentě se objevil pohotovostní vůz a pomohli mi dostat se dolů. Pro jistotu hasiči stáli připraveni s hasicími přístroji. Měl jsem obrovské štěstí. Kdyby se letadlo převrátilo kabinou dolů, mohlo snadno vzplanout a to by byl můj konec.

Po vyšetřování se došlo k závěru, že prasknul drát na obvodu pneumatiky, která se tak vysmekla z ráfku a zablokovala kolo o rám podvozku. Byla to čistě vada materiálu. Jak jsme to později na technické poradě rozebírali, bylo by lepší a bezpečnější nebrzdit, ale nechat stroj udělat na zemi otáčku a riskovat vylomení podvozku než převrácení na záda.

Ukončení výcviku

V Prostějově jsem byl vyřazený jako četař z povolání. Poprvé jsem měl uniformu šitou na míru. Prostějovští krejčí byli světoznámí a skuteční „machři“. Vypadali jsme reprezentativně. A ty „brigádýrky“. Ty jsme měli místo lodiček. Stínítko muselo být malé a vrch zformovaný podle amerického vzoru, jak jsme to vidávali ve filmech. To se udělalo tak, že se na noc brigádýrka obalila do vlhkého ručníku a ráno už musela mít moderní formu. Nesnášeli jsme ten sovětský „taliřový“ styl.

Náš pilotní odznak, (já jsem měl číslo 1704) se nelišil od těch, co prošli Vojenskou akademií v Hradci. Nelišil se ani způsob a stupeň pilotního výcviku, až na to, že akademici měli za sebou maturitu, obdrželi důstojnickou hodnost a jejich rok výcviku navíc byl zaměřený na důstojnickou kariéru. Vždy jsme jim záviděli. Kdybych byl maturoval na obchodní akademii v roce 1948, splnil bych podmínky přijetí do Hradce, ale to už bych býval za změnéné politické

Letadlo Avia C-2 po nouzovém přistání na poli (ilustrační foto)

situace kádrově neobstál. Před naším nástupem do vojenské služby v roce 1947 bylo kádrové prověřování minimální.

Po únoru 1948 se to postupně zhoršovalo, zvláště když „západáky“ začali považovat za „nepřátele pracující třídy“ a byli odstraňováni z vedoucích postavení. Začaly rozsáhlé prověrky a to jsem se obával. V mém případě otec byl úředník, to by snad ještě prošlo, ale fakt, že matka strávila 12 roků v Americe by neobstálo, ani to, že asi polovina rodiny, ať už z otcovy nebo matčiny strany emigrovala do USA. Má letecká kariéra by v tom momentě skončila.

Škola pro učitele létání

Zaměření výcviku už bylo pedagogické, dokonce jeden z předmětů byla psychologie. Léтали jsme většinou dva a poslouchali jeden druhého. Museli jsme si zvykat na řízení z pravé strany u Buckera, nebo ze zadního sedadla u Arada. To bylo nové a obtížné.

Oslavy v Praze

Blížil se Den vítězství. Rozkaz Ministerstva národní obrany byl: Provést defilé „letecké armády“ nad hlavním městem republiky.

Zúčastnily se jednotky bojových pluků a leteckých škol. Kvůli rozdílným rychlostem sledovaly letky jedna druhou v různých výškách. Až zde jsme poznali, co to znamená držet se v těsné skupině. Fobie i nejmenšího stupně mohla znamenat konec. V případě poruchy mo-

toru jsme měli nařízeno zabrat za řadící páku a vylézt nahoru a do strany. Normální skluz dolů by způsobil srážku s těmi, kdo byli vzadu a níže. Byli jsme vybráni na tuto akci a nepřeháním, když řeknu, že to byla zkouška nervů. Přípravný let v sobotu nad Prahou jsme provedli uspokojujivě a dalo se předpokládat, že nedělní defilé bude úspěšné. Jenomže meteorologové přišli s předpovědí zhoršeného počasí. Přišlo ráno a s ním nízké mraky a silný déšť. Místo defilé jsme seděli pod křídly, abychom nezmokli, a čekali na vyjasnění. To však k našemu zklamání nepřišlo. Jaká smůla!

Horší to bylo v Olomouci. Po tři čtvrtě hodinovém letu z Prahy nás kontrolní věž „přivítala“ červenou raketou, což znamenalo zákaz přistání. Vedoucí letka štábní kapitán Skořepa okamžitě přidal plyn a celá letka ho následovala opakováním okruhu. Za špatné viditelnosti však neviděl siluetu školního Buckera a v zápětí Ardo rotného Hamersmida po levé straně se s ním srazilo. Bucker (dřevěná konstrukce), těžce poškozený přešel do vývrtky a havaroval. Zahynul v něm letecký dorostenec Šolc. Hamersmidovi se ještě podařilo s poškozeným letadlem přistát na letišti. Jaká tragédie po úspěšném přeletu!

Pokračování příště.

*Ze vzpomínek
Fredericka Tornila
alias Vladimíra Krmana
předaných redakci Hlasů národa
jeho manželkou Růženou*

Velikonoce ukazují pravdu

Krátké zamyšlení o tom, jaký je smysl Velikonoc

Co to je pravda? Existuje vůbec?

Zastávat názor, že existuje objektivní neměnná pravda, se v současné době „nenosí“. Jen v oblasti přírodních zákonů se stále počítá s pravdami, které se nemění. Ovšem v jiných oblastech života už lidé nepřijímají všeobecně platnou pravdu. To je známka postmoderní doby. Všechno je relativní. Místo hledání objektivní pravdy si lidé vytvářejí svoje vlastní názory, vlastní pohledy, a tím pádem se chovají a jednají podle svých osobních preferencí. Projevuje se to hlavně v oblasti morálních postojů. Důsledky můžeme vidět v rozkladu mezilidských vztahů, manželství a rodin. Podobné názory se objevují i v duchovní oblasti. Můžete si věřit, čemu chcete, je to nakonec jedno, jen, když mi dáte pokoj...

Velikonoční události, o kterých nám podává svědectví Nový zákon, ukazují zvláštním způsobem na pravdu. A také na to, jestli ji hledáme nebo nehledáme. Když Ježíš Kristus stojí před římským vládcem Pilátem, říká: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Na to mu Pilát posměšně odpovídá: „Co je pravda?“

O jaké pravdě vydává Ježíš svědectví?

Pilát v roli soudce se ptá Ježíše: „Ty jsi král Židů?“ Vidí před sebou obyčejného člověka, který rozhodně nevypadá jako král, nemá bohatství, slávu ani služebníky. Pilát pravdu nehledá, nechť se tím unavovat. Asi si myslel: Tak hlavně abych tento případ co nejrychleji vyřešil, abych už měl za sebou tuto nepříjemnou židovskou záležitost, která se mě osobně netýká. Hlavně, ať není žádné povstání, aby se to náhodou nedoneslo do Říma. A tak Ježíš odpovídá Pilátovi otázkou: „Proč se ptáš? Ptáš se sám od sebe, protože chceš skutečně zjistit, kdo jsem, nebo se ptáš proto, že ti to řekli jiní?“ Pilát na to reaguje pohrdavě: „Jsem snad Žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali. Já mám pouze zjistit, jaká je tvoje vina. Tak, čím ses provinil?“ V této chvíli se mohl začít Pán Ježíš hájit. Mohl říci: „Nejsem vinen ničím, z čeho mě obviňují.“ Místo toho Ježíš vysvětluje pravdu o svém království: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům; mé království však není odtud.“

Cesta pravého pokoje, lásky a radosti

Království, které představuje Pán Ježíš, má duchovní charakter. Neřídí se hodnotami tohoto světa. Nejde mu o moc, o nadvládu nad územím nebo lidmi. Ježíš, jako král, přišel, aby lidem

sloužil. Přišel, aby porazil úhlavního nepřítele, kterým není člověk, ale ďábel. Nepřišel zvítězit na bitevním poli, ale v lidských srdcích. Přišel, aby přinesl lidem radostnou zvěst, aby vyhlásil

zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, aby propustil zdeptané na svobodu a vyhlásil léto milosti Hospodinovy. Přišel jako Zachránce lidí z moci hříchu, z věčného trestu a zahynutí. Přišel, aby nás uvedl na cestu pravého pokoje, lásky a radosti. Přišel, aby zjevil Boží milost, odpuštění a věčný život těm, kdo v něho věří a kdo ho přijímají jako svého krále.

Chceme vůbec poznat pravdu?

Koho vidíme v Ježíši my? Obyčejného člověka, moudrého učitele, zakladatele jednoho ze světových náboženství – nebo toho, kým popravdě je: Krále králů, Pána nad viditelným i neviditelným světem? Ježíš říká, že přišel vydat svědectví pravdě. Jeho království stojí na duchovní pravdě. On vlastně říká: Je tady objektivní pravda, je poznatelná. Není závislá na tom, jak se cítíš nebo necítíš. Nezávisí na tom, jestli ji přijmeš, nebo nepřijmeš. Jestli se ti líbí, nebo nelíbí. Jestli jí věříš, nebo nevěříš. Jestli se ti hodí, nebo nehodí do tvých představ o životě. Tuto pravdu neurčují lidé, její platnost nestojí a nepadá s názory společnosti. Církev nad touto pravdou nevládne, ale je jí podřízena. Není to pravda jen pro židovskou kulturu, nebo jen pro západní kulturu, ale má moc proměnit každou kulturu. Není závislá na proměnách času a lidského poznání, je nadčasová.

Jak se ohledně pravdy rozhodujeme my?

Odbudeme tu otázku mávnutím rukou, že se pravda stejně nedá najít? To je největší chyba, kterou člověk může v životě udělat. Pán Ježíš říká: Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Bez poznání této pravdy jsme otroky hříchu a smrti, nejsme skutečně svobodní! I dnes je nám nabízena pravda. Je to pravda, která se dotýká těch nejdůležitějších životních otázek: Kde jsme se tady vzali? Jsme tady náhodou? Kam vlastně jdeme? Jaký má náš život smysl? Odpověď na toto hledání pravdy o životě je v poznání Pána Ježíše Krista. On je král a vládce toho duchovního i pozemského světa.

Bible – Boží dopis lidem

I dnes nás Boží slovo vyzývá: uvěřte v Pána Ježíše Krista. On je Zachránce. Nebuďte jako Pilát, nebuďte nevěřící cynik, skeptik. Hledejte pravdu, je možné ji poznat. Čiňte pokání ze svého hříchu, spolehněte se na odpuštění, které vám Bůh nabízí – ne pro vaše zásluhy, ale pro zásluhy a obět' jeho Syna, Pána Ježíše. Když prožijete duchovní nové narození, které přichází od Boha a které přijímáte vírou v Pána Ježíše, tehdy poznáte, že jste se narodili z pravdy. A tehdy zjistíte, že k nám Pán Ježíš mluví. Bible bude Božím dopisem pro vás. Skrze Ducha Svatého k vám bude Ježíš mluvit slova života. Budete s ním mluvit v modlitbě a budete mu naslouchat. Pán vás povede k životu s Ním v lásce a v pravdě.

Pavel Coufal

*Podle letáčku Brněnské tiskové misie
btm.cz*

MLADÝM

Ježíšova poslední slova na kříži jsou inspirací i pro nás

Poslední slova, která Ježíš vyřkl při svém umírání na kříži, tvoří jakoby shrnutí celého jeho poselství, je to odkaz jeho lásky.

Boha můžeme oslovovat důvěrně

Ježíšova úplně poslední slova na kříži zněla: „Abba - Otče, do tvých rukou poručím svého ducha!“ (Lk 23,46). Jsou to původně slova 31. žalmu, který se Židé každý den modlili jako večerní modlitbu. Ježíš se jej tak na kříži modlí i jako večerní modlitbu svého života. Navíc k této biblické modlitbě žalmu přidává ještě oslovení „Otče“. Doslovný překlad slova „Abba“ ale znamená spíše „Tatínku“. Toto důvěrné a něžné oslovení Boha je pro Ježíše naprosto typické a on je chce naučit i nás. Je příznačné, že se Ježíš obrací na Otce tímto něžným oslovením právě v bolestném okamžiku umírání. V Ježíšově umírání se naplňuje jeho vztah k Otcí, vrhá se do Otcovy milující náruče. A spoléhá se na to, že ho Boží milující náruč něžně zachytí.

Ve smrti na nás čeká mateřská náruč

Své poslední slovo směřuje i do našeho strachu ze smrti ve smyslu opouštění, ve smyslu ztráty kontroly, pádu do neznáma a do tmy. Mnozí lidé mají obavy, že v okamžiku umírání nad sebou ztratí kontrolu. Při umírání by se tak mohlo vynořit něco, co až doposud potlačovali. Mají strach projevit před druhými vlastní slabost, nedostatečné sebeovládání, zbabělost, nedokonalost a nepokoj. Rádi by si do posledního okamžiku udrželi všechno pevně v rukou. Uvolnit sevřené pěsti a dovolit si padat, svěřit se druhému člověku – to všechno jim nahání panickou hrůzu.

Křesťanská víra ale staví proti tomuto strachu obraz otevřené Boží otcovské a mateřské náruče, která nás zachytí. Známá socha (tzv. Pieta) zachycuje Marii držící v náručí mrtvého Ježíše. Sděluje se nám tím, že na nás ve smrti čeká mateřská náruč. Smrt už není hrůza a děs, nýbrž vrhnutí se do dobré a milosrdné Boží náruče.

Modlitba – cesta k proměně našeho umírání

Pisatel evangelia Lukáš vykládá smrt jako večerní modlitbu. Večerní modlitbou se cvičíme v nočním odevzdávání se do dobrých Božích rukou, abychom se touto otcovskou a mateřskou náručí dali nést a abychom se svěřili její ochraně. To, v čem se cvičíme každý večer, nastane s definitivní platností ve smrti. Také tehdy se svěříme do dobrých Božích rukou. Důvěra nám pomůže překonat strach.

Lukáš nám tak ukazuje cestu, jak se i náš život a umírání mohou proměnit. Tou cestou je modlitba. Právě v přístupu k umírání se ukáže, je-li náš duchovní život pravý a vede-li ke skutečné proměně. Ježíš v modlitbě umírá do milující Boží náruče. Modlil se večerní modlitbu zbožného Žida jako modlitbu umírajícího. Stejně tak se můžeme i my o Velikonocích o Velkém pátku i každý večer zacvičovat do Ježíšovy důvěry, která je silnější než smrt.

Zpracováno podle knihy Anselma Grüna:
Otče, odpusť jim, Sedm Ježíšových slov na kříži,
kterou vydalo Karmelitánské nakladatelství

Nebojte se! je poselství pro každého...

Moc Kristova kříže a vzkříšení
je větší než veškeré zlo,
z něhož by člověk mohl
a musel mít strach.

Nebojte se toho,
co jste sami vytvořili,
nebojte se ani všeho,
co člověk vyrobil
a čím je den ode dne
více ohrožován!
A konečně,
nebojte se sami sebe!

Kristus po svém zmrtvýchvstání řekl
apoštolům a ženám: „Nebojte se!“
Tato slova potřebujeme dnes možná více,
než kdy jindy.

Je nutné, aby zesílila jistota,
že existuje ten, kdo drží v rukou osudy
tohoto pomíjivého světa,
kdo má v rukou klíče od smrti a podsvětí,
kdo je alfou i omegou.

A tento někdo je Láska...
Jen On se může plně zaručit za slova
„Nebojte se!“

*Ze slov Jana Pavla II.
při jeho uvedení do úřadu v říjnu 1978
www.vira.cz*

Zázrak zázraků v Calandě

Socha Panny Marie del Pilar v bazilice ve španělské Zaragoze. Sloup z polodrahokamu jaspisu bývá zakrytý kovovým pláštěm.

Kdyby znovu narostla noha

Bůh potvrdil pravdivost křesťanské a katolické víry v dějinách mnoha znameními a zázraky. Nejen v době Ježíšově, ale i později. K tomu, abychom uvěřili, to nepotřebujeme, mělo by nám stačit svědectví Písma sv. a učení Církve. Ovšem Bůh ví, že naše poznání a ochota uvěřit jsou leckdy slabé, proto nám vychází vstříc a jeho mimořádné projevy máme proto doloženy mnohokrát a z mnoha zemí.

Voltaire ve svém teologickém slovníku pod heslem "Zázrak" vyslovil s velkou dávkou ironie přání, aby mohl být svědkem zázraku, jak někomu znovu narostla amputovaná noha. Píše, že by tento zázrak měl být ihned zaprotokolován notářem do úředních spisů. Podle něho může být jen taková událost uznána za zázrak.

Podobně slavný francouzský spisovatel Emil Zola při pohledu na berle, zavěšené v lurdské jeskyni, řekl s výsměchem: "Vidím tady mnoho berlí, ale žádnou dřevěnou protězu. Jen tehdy bych uvěřil v existenci zázraku, kdyby mi ukázali případ znovu narostlé nohy."

Oba tito páni ve svém výsměchu víře v možnost zázraků nevěděli o tom, že právě k takovému uzdravení, tedy znovunabytí am-

putované nohy, skutečně došlo již v roce 1640 ve španělské obci Calanda v Aragonii.

O tuto událost se zvláště zajímal italský novinář Vittorio Messori, který třikrát cestoval do Španělska, aby tam v archivech v Zaragoze a v Calandě osobně prostudoval všechny dokumenty. Dříve sám Messori vyjadřoval přesvědčení, že takový zázrak by nikdy nemohl existovat. Tvrdil, že zázrak, který by nikdo nemohl zpochybnit, např. nový růst ruky nebo nohy, by znemožnil člověku svobodu rozhodnutí, a to by se přičilo Boží pedagogice viry. Nyní po objevení zázraku v Calandě musel své názory poopravit. Ve svatyni Matky Boží v Zaragoze skutečně visí dřevěná protěza, která je darem z vděčnosti Matce Boží za znovunabytí amputované nohy. Je to skutečný "Zázrak zázraků", "Milagro de los milagros", jak ho označují Španělé. Tento zázrak svědčí o tom, že Bůh se se svou láskou sklání i k takovým agnostikům jako Zola nebo Voltaire a apeluje na jejich svědomí, aby odhodili svoje skeptické smýšlení, které jim uzavírá cestu k nalezení pravdy.

Úraz a amputace

Z farních knih v Calandě se dovídáme, že Miguel Juan Pellicer se narodil 25. března 1617 jako druhé z osmi dětí rodičů Miguela Pellicera a Marie Blascové. Jeho rodiče byli chudí rolníci, kteří se vyznačovali prostotou a hlubokou zbožností. Miguel se denně modlil, pravidelně přistupoval ke svátostem. V roce 1637 odešel z domu, aby si našel práci. Našel ji u svého strýce, který bydlel v okolí Castelon. Po několika měsících se Miguelovi stala nehoda. Vezl vůz naplněný po okraj zrním, tažený dvěma mulami. Během jízdy pravděpodobně usnul a spadl z muly tak nešťastně, že jedno kolo přejelo jeho pravou dolní končetinu a rozdrtilo holenní kost. Odvezli ho ihned do nemocnice, kde byl podle archivních záznamů přijat v pondělí 3. srpna 1637. Pobyt v nemocnici nepřinášel žádné zlepšení. Miguel však věřil, že mu pomohou lékaři v 300 km vzdálené Zaragoze ve slavném královském všeobecném špitále Panny Marie Milostné. Po vytrvalých prosbách získal povolení, aby tam byl převezzen. Cesta za strašných bolestí zraněné nohy trvala 50 dní. Do vytouženého cíle dorazil začátkem října 1637, vyčerpaný a s vysokou horečkou. Nejdříve však se odebral do svatyně „del Pilar“, kde přistoupil ke zpovědi a k svatému přijímání.

V Zaragozské nemocnici konstatovali lékaři, že pravá noha je vysoko zasažena gangrénou. Aby postiženému zachránili život, museli mu končetinu ihned amputovat. Rozhodnutí o amputaci oteklé a zčernalé nohy učinil prof. Juan de Estanga spolu s chirurgy Diegem Millaruelem a Miguelem Beltramem. Tito lékaři pak provedli amputaci ve výši tři palce pod kolénem. Použili přitom skalpel a pilku a jako prostředek proti bolesti dali pacientovi alkohol, který byl v té době jediným anestetikem toho druhu. Během operace mládenec stále vzýval Matku Boží.

Amputovanou nohu předali mladému praktikantovi Juanu Lorencovi Garciovi, aby ji spolu s kolegou pohřbil na místním hřbitově. V té době se lidské tělo těšilo takové úctě, že všechny amputované části byly ukládány na hřbitově. Po zhojení rány pobýval Pellicer ještě několik měsíců v nemocnici. Propuštěn byl na podzim roku 1638 a obdržel dřevěnou protězu pravé nohy a berly.

Protože v tomto stavu nebyl schopen vydělávat na svou obživu, dostal oficiální povolení k žebření u vchodu do baziliky Pilar v Zaragoze, to znamenalo, že byl státním žebřákem. Obyvatelé měli ve zvyku alespoň jednou denně navštěvovat svatyni. Pohled na zmračeného žebřáka u nich vyvolával soucit. Zvykli si na jeho přítomnost a zamilovali si ho, tím spíše, že Miguel ještě před tím, než se odebral na své místo, účastnil se mše svaté v posvátné kapli, kde je sloup se zázračnou sochou Panny Marie, která se zde před mnoha staletími zjevovala. Rovněž si denně vyprosil trochu oleje z lamp, které tam hořely, aby si jimi namazal ne zcela zahojenou ránu po amputaci. Když měl peníze, chodil na nocleh do blízké krčmy De las Tablas. Majitelé krčmy byli rovněž svědky v kanonickém procesu, že uzdravený je tentýž člověk, který k nim přicházel na nocleh bez pravé nohy.

Počátkem března 1640 se Miguel rozhodl, že se vrátí ke svým rodičům do Calandy. Cesta do rodinného domu mu trvala sedm dní. Doma ho přijali s velkou radostí. Protože jako mrzák nemohl rodičům pomáhat při polních pracích, rozhodl se, že bude v okolních vesnicích žebrot o almužnu. V těch dobách pro invalidu, který neměl prostředky, nebyla žebrota hanbou, ale povinností a poskytovala tak jiným příležitost ke skutkům milosrdenství. Miguel jezdil na oslíku, sbíral almužny po sousedních vesnicích, a

Bazilika Panny Marie nazývaná Svatyně del Pilar,
u které v Zaragoze v letech 1638 až 1640 žebraval jednohýž Miguel Juan Pellicer

aby vzbudil soucit, ukazoval pahýl své amputované nohy. Tak bylo tisíce osob svědky jeho zmrzačení a později zázraku úplného uzdravení jeho nohy.

Otřásající zázrak.

Ve čtvrtek 2. března 1640 se nevydal na žebrotu, ale zůstal doma, aby pomohl otci nakládat hnůj do košů, které osel přenášel na pohnojení polí. Po celodenní těžké práci se vrátil domů velice unavený. Při večeři všichni viděli jeho zmrzačenou nohu a někteří se jí dokonce dotýkali. Toho večera se v Calandě zastavil jízdní oddíl. Pellicerovi dostali úřední příkaz, aby ubytovali jednoho z vojáků. Protože měli nedostatek místa, uvolnil Miguel své místo a spal tu noc na matraci v pokoji rodičů. Jakopřikrývka mu sloužil otcův plášť, který byl krátký a nemohl přikrýt zcela jeho jedinou nohu. Po večeři kolem 22. hodiny se Miguel rozloučil s rodiči a přítomnými hosty, nechal protězu a berly v kuchyni a odskákal na levé noze do pokoje. Po modlitbě, ve které se zcela svěřil Matce Boží, hluboce usnul. Když matka vešla do pokoje, kde už spal, bylo kolem jedenácti hodin, ucítila v pokoji příjemnou vůni. Pozvedla olejovou lampu a všimla si, že pod pláštěm, kterým se přikryl její syn, jsou vidět ne jedna, ale dvě nohy! Nemohla tomu uvěřit a přiblížila se ještě více k synovi a tu už měla jistotu, že se nemýlí. Šokovaná touto událostí zavolala muže, který odkryl celý plášť. Pellicerovým se naskytl překvapující pohled na spícího syna, který má obě nohy zdravé. Ihned pochopili, že se musel stát zázrak a jejich syn získal zpět amputovanou nohu. Dali sedo křiku a probudili syna. Rodiče mu řekli: Podívej se, narostla ti noha! Můžeme si představit radost, jakou

Miguel pocítil, když viděl a prožil, že má skutečně obě nohy zdravé a že už není invalidou. Mezitím se seběhli všichni domácí a s úžasem se dívali na Miguela. Ten vůbec nevěděl, jak se to mohlo stát. Pamatoval si jen, že než se probudil, měl sen, jak si maže pahýl olejem z lampy v kapli Panny Marie. Byl si však jist jednou věcí: Ježíš Kristus vykonal zázrak na přímluvu své Matky Panny Marie.

Když pomínul první dojem, sáhl si Miguel na pravou nohu a začal s ní hýbat, aby měl jistotu, že to všechno je pravda. Ve světle olejových lamp si všichni prohlédli jeho obnovenou končetinu. Byla na ní i jedna z jizev po zlomenině a tři menší jizvy, které na noze zanechal pes, když ho v dětství pokousal, a další jizvy od ran, které si zipsoobil o tmy keřů. Byla to táž noha, kterou mu amputovali a která byla dva roky a pět

měsíců pohřbena. Bylo to tedy úplné navrácení jeho amputované nohy. Zachoval se exemplář místních novin *Aviso Historico* ze 4. dubna 1640, ve kterých stojí, že bylo provedeno šetření na nemocničním hřbitově v Zaragoze a v místě pohřbení nebylo po noze ani stopy.

Zpráva o mimořádné události se roznesla po celém okolí. Lidé, kteří se seběhli do stavení Pellicerů, se hlasitě modlili a děkovali Matce Boží a Pánu Ježíši za tento veliký zázrak. Všichni shromáždění cítili nebeskou vůni, která se udržela v pokoji ještě několik dní. Ráno sem přišel farář P. Herrero spolu se starostou a nejvyššími představiteli místní správy a dva chirurgové, kteří delší dobu ohmatávali pravou Juanovu nohu. Všichni chtěli úředně a vědecky potvrdit, že všechno je skutečně pravda. Již 30. března, tedy následující den, soudce první instance Martin Correllano, odpovědný za veřejný pořádek v místě, vystavil první úřední dokument o nadpřirozené události. Necelých 70 hodin po zázraku byl v domě Pellicerů sepsán notářský akt potvrzený představiteli církve, místní správy a deseti svědky, který dosvědčuje Boží zásah. Uzdraveného zavedli v procesi do místního kostela, kde se shromáždili všichni obyvatelé Calandy, kteří viděli, jak Miguel Juan, který měl jen jednu nohu, vstoupil do chrámu na obou vlastních nohách. Miguel nejprve přistoupil ke svaté zpo vědi a pak se účastnil slavné děkovné mše svaté.

Amputovaná noha, která při dvouletém pobytu v zemi zcela shnila, zázračným Božím zásahem se vrátila k životu a byla připojena k živému tělu. Je to zřejmě znamení, které nám Kristus dává, že naše těla vstanou znovu v den jeho příchodu. 25. dubna 1640 se Miguel spolu se svými

Obraz představující Miguela Juana Pellicera ve chvíli zázračného uzdravení

rodiči vydali na pouť do svatyně v Zaragoze, aby poděkovali Matce Boží za zázračné navrácení nohy. Všichni obyvatelé Zaragozy velmi dobře znali bývalého žebráka od vrat baziliky a můžeme si představit jejich překvapení, když viděli, že je zcela zdrav. Opravdový šok však prožil profesor Estanga, chirurg, který před dvěma roky nohu amputoval a ošetřoval ránu na pahýlu. Nyní se mohl na vlastní oči přesvědčit, že noha je uzdravena způsobem pro medicínu zcela nevysvětlitelným. Podobný šok prožili další chirurgové a nemocniční personál.

Oficiální uznání zázraku.

8. května 1640 městská správa v Zaragoze zahájila proces vyšetření všech okolností zázraku všech zázraků. Městská rada určila dva profesory a generálního prokurátora krále Filipa IV. Byl to veřejný proces a konal se za dodržení všech úředních pravidel. Současný historik Leonardo Aina Naval, který několik let zkoumal všechna tato akta, potvrdil, že proces byl příkladem přesnosti a důkladnosti právní disciplíny. Máme tu tedy k dispozici dokumentaci nejvyšší věrohodnosti. Celého procesu se účastnilo deset členů soudcovského senátu. Vyslechli 24 svědků, vybraných ze Zaragozy a Calandy i okolních vesnic. Svědci byli rozděleni do pěti skupin: 1. lékaři a ošetřovatelé; 2. příbuzní a sousedé; 3. místní správa; 4. kněží; 5. ostatní. Každému z nich byl představen Miguel s nohama odkrytými po kolena. Z aktů vyplývá, že návrat amputované nohy byl tak zřejmý a jistý, že se neobjevil ani jeden hlas proti, ani jediná pochybnost. Po jedenácti měsících práce soudu vydal arcibiskup Zaragozy dekret, ve kterém potvrdil, že návrat amputované končetiny se mohl uskutečnit jen díky zázračnému Božímu zásahu. Je to nepochybně jeden z nejvíce otfásajících zázraků v dějinách, který potvrdili obyvatelé Zaragozy, Calandy i okolních míst.

První brožura o zázraku, věnovaná králi, vyšla v roce 1641 a jejím autorem byl karmelitán Jeroným de San José. Rok nato vyšla brožura německého lékaře Petra Neuratha. Jezuita Jeroním Briza o ní píše: Z příkazu představeného v Madridu přezkoumal jsem knížku doktora Neuratha o zázraku Nejsvětější Panny z Pilar, což nebylo vidáno ani slycháno po celá staletí a jehož pravdivost jsem osobně dosvědčil, protože jsem znal mládence, který byl nejdříve bez jedné končetiny, jak prosí o almužnu u dveří svatyně, a později jsem ho viděl s oběma nohama na audienci u našeho krále a viděl jsem, jak chodí. Viděl jsem jizvu, kterou Nejsvětější Panna zanechala v místě ampu-

Hold španělského krále Filipa IV.
jeho poddanému Pellicerimu,
žebrákovi a analfabetovi
(dobová rytina)

tace jako jisté znamení, že noha byla odřezána. A to nejen já, ale všichni otcové jezuité z téhož královského Kolegia v Madridu. Znal jsem také rodiče uzdraveného a chirurga, který nohu amputoval.

Světnice, ve které se zázrak stal, se proměnila v kapli a časem zde byl vystavěn velký kostel se dvěma zvonicemi. Byla to iniciativa všech občanů Calandy. Každý rok se zde 29. března koná slavná pouť.

Setkání s králem.

Zázrak navrácení nohy se stal tak známým po celém Španělsku, že se o něm dověděl i král Filip IV. Po skončení procesu si pozval v říjnu 1641 Miguela na zvláštní audienci. Účastnil se jí celý diplomatický sbor včetně lorda Homptona, anglického velvyslance, který o tom podal zprávu anglickému králi Karlu I., hlavě anglikánské církve. Tento král byl o pravdivosti zázraku tak hluboce přesvědčen, že ho bránil před pobouřeními anglikánskými teology. Když král všechno vyslechl, řekl, že o tak zřejmých faktech není třeba pochybovat ani diskutovat, ale je třeba s radostí přijmout a uctít Tajemství. Sestoupil z trůnu, přišel k uzdravenému a poklekl před ním. Potom mu poručil, aby odhalil pravou nohu a políbil ji v místě, kde byla amputována. Byl to velkolepý hold, jaký vzdal svému poddanému, žebrákovi a analfabetovi, klečící vládce světového impéria král Filip IV. Miguel Pellicer dostal poz-

ději zaměstnání v bazilice v Zaragoze. Měl také na starosti péči o olejové lampy v zázračné kapli. Z knihy výplat je zachováno datum jeho smrti: zemřel o svátku Panny Marie del Pilar r. 1654.

Závěr.

Vittorio Messori napsal: Ten, kdo by zavrhoval to, co se stalo v Calandě v roce 1640, musel by pochybovat o celých lidských dějinách spolu s fakty nejjistějšími a nejvíce potvrzenými. Pellicerův případ má charakter události, kterou každý badatel může a musí přijmout jako bezpečně potvrzený historický fakt. Navrácení amputované nohy bylo mimořádnou ukázkou Božího působení, zázrakem v celých dějinách neslýchaným, který svědčí o tom, jak mylná jsou ironická tvrzení ateistů, že nikdy nebylo slycháno, aby někomu znovu narostla ruka nebo noha. Je to nepochybnitelný zázrak, přesně takový, jakého se domáhal Voltaire a jemu podobní ateisté. Ernest Renan řekl, že k vyvrácení ateismu by stačil jeden takový zázrak. Myslel si, že takový zázrak neexistuje. Tento zázrak dokládá, že u Boha není nic nemožného. Je to zázrak, který potvrzuje učení katolické církve, jejích svátostí a tradice i úcty, kterou vzdává Neposkvrněné Panně Marii. Maria zde vykonala to, co ne učinila v žádném jiném národě - tak zpívají dodnes každý rok poutníci o svátku Milagro v Calandě a v Zaragoze.

Prameny:

Tomas Domingo Pérez, El milagro de Calanda. Y sus fuentes historicas, Caja Inmaculada 2007.

André Deroo, L'Homme a la jambe coupée, 1959.

Vittorio Messori: Cud. Katovice 2000.

Podle: <https://anzdoc.com/zaklady-viry-59-zazrak-v-zaragoze>

Podrobně se o zázraku lze dočíst též ve sborníku:

Dotyky nebe a země - 7 událostí a předmětů v dějinách křesťanství, které zvou k zamyšlení (Vranov nad Dyjí ve spolupráci s Maticí cyrilometodějskou 2018)

Ke stažení: <http://www.fatym.com>

Christian Prosecution in Nigeria

A few years ago while attending a tennis tournament in Chicago, a young man caught my attention. Instead of carrying the customary tennis bag filled with many racquets and loaded with other tennis "essentials" one routinely sees in such circumstances, this man carried a single racquet in his hand. He wore no name brand clothing and he seemed to know no one in a sport where competitors meet time and time again. Though losing in the early rounds, this young man stayed to watch the ongoing matches, eventually taking a seat next to me. Intrigued, I struck up a conversation with him. Where that conversation lead, broke my heart.

Being interested in global politics and events, I try to take advantage of speaking with people from all corners of the world whenever the opportunity presents itself. So when this young man sat next to me, I couldn't resist asking him where he was from. His response... Nigeria. He proceeded to tell me that he was in the United States studying for his Master's Degree. He was here, all alone, and had housing on the South Side. I told him to be careful as the South Side wasn't the safest place and he responded that he was beginning to understand that but where he was from was very unsafe, especially if one was a Christian. Wanting to hear a native's take on the horrors I have heard happening in Nigeria, I proceeded to ask whether as a Christian he could go to the north when in his home country. He said that he would most likely be killed if he did. Imagine living in the United States and as a Christian having to stay in the south because travelling up north might be a death sentence. It is unfathomable, yet that is exactly what life in this man's native country is like. Nigeria has seen an increase in attacks on Christian communities often by Hausa-Fulani Islamic militants. In the north where Christians are the minority it is very dangerous for them and they are treated as second class citizens. The middle parts of Nigeria have also come under attack with villages and churches burned to the ground.

While most Christians in southern Nigeria live in an environment in which their religious freedom is respected, Christians in the north and in the Middle Belt suffer horrendously at the hands of militant Islamic groups. The violence often results in physical injury, loss of property and sadly death. In northern Nigeria, especially in the Sharia states, discrimination and exclusion are abundant. Christians with Muslim backgrounds are often rejected even by their own families and pressured to give up Christianity.

Sadly, Nigeria is also home to rampant corruption. Churches are being used as vehicles for money-laundering and other criminal activity even receiving donations from criminal benefactors leaving Nigerian Christians with no place to go. In Borno State, on February 17, 2018 Boko Haram militants attacked a Christian farming village resulting in the death of 106 people. In Benue State, on April 24, 2018, militant Fulani herdsmen attacked a Catholic church

Nigeria bombing

during a morning service resulting in the death of two priests and 17 parishioners. After the shootings, the attackers continued their wrath on the community and razed over 60 houses, farmland, food barns, and stole all they could leaving the Christians without anything to maintain their livelihood. In Plateau State, on June 23, 2018, 120 Christians lost their lives due to attacks by Fulani militants as they returned from attending a funeral.

Nigeria's attack on Christians is getting progressively worse. This year in February and March, more than 300 people were killed in seven primarily Christian villages across Nigeria yet these acts of genocide remain largely unreported in western media.

According to *International Christian Concern*, "Since February 10 2019, there have been at least 270 people killed in Kaduna State alone. It has been reported that at least 70 Christians have been killed during a 10-week span at the beginning of 2019 across the other Middle Belt states." On February 14, 2019 in the early morning, an attack on the village of Karamai left 41 people dead after 300 gunman ransacked the village. Almost all who died were women, children and the elderly who were unable to flee.

It is truly heartbreaking to hear of our fellow brothers and sisters being prosecuted and executed due to nothing more than their faith in Jesus. What kind of people would attack and kill others for believing in a faith that promotes nothing but love, understanding and forgiveness?

Throughout the New Testament the answer to that question is clear. Perhaps John 1:17 states it best.

For the law was given through Moses; grace and truth came through Jesus Christ.

By Jana Krcek

Poor and Humble

Show Us Dignity, Love

As we pray the Angelus, recalling the incarnation of the Word, we also reflect on Mary who conceived Jesus and brought him into the world. We look to her this morning under the title of Our Lady of Chiquinquirá. As you well know, over a long period of time this image was abandoned, discoloured, torn and full of holes. It was treated like an old piece of cloth, shown no respect, and finally discarded.

It was then that, according to tradition, a humble woman, Maria Ramos, and the first devotee of the Blessed Virgin of Chiquinquirá, saw something different in that piece of cloth. She had the courage and faith to put this blurred and torn fabric in a special place, restoring its lost dignity. She encountered and honoured Mary who held her Son in her arms, doing precisely what was despicable and useless in the eyes of others.

And so, this woman became a model for all those who, in different ways, seek to restore the dignity of our brothers and sisters lost through the pain of life's wounds, to restore the dignity of those who are excluded. She is a model for all those who make efforts to provide dignified accommodation and care to those most in need. She is, above all, a model for all those who pray perseveringly so that the men and women who are suffering may regain the splendour of the children of God which they have been robbed of.

The Lord teaches us through the example of the humble and those who are not valued. While he gave María Ramos, an ordinary woman, the grace to

receive the image of the Blessed Virgin in its poor and torn state, he also granted to the indigenous Isabel and her son Miguel the grace of being the first to see the transformed and renewed fabric of the Blessed Virgin. They were the first to look humbly upon this completely renewed piece of fabric and recognize there the radiance of divine light which transforms and renews all things. They are the poor, humble ones, who contemplate the presence of God, and to whom the mystery of God's love is revealed most clearly. They, the poor and simple of heart, were the first to see the Blessed Virgin of Chiquinquirá and they became missionaries and heralds of her beauty and holiness.

In this church we will pray to Mary, who referred to herself as "the handmaid of the Lord", and to Saint Peter Claver, the "slave of the blacks forever", as he wanted others to know him from the day of his solemn profession. He waited for the ships from Africa to arrive at the New World's main centre of commerce in slavery. Given the impossibility of verbal communication due to the language difference, he often ministered to these slaves simply through evangelizing gestures. He knew that the language of charity and mercy was understood by all. Indeed, charity helps us to know the truth and truth calls for acts of kindness. Whenever he felt revulsion towards the slaves, he kissed their wounds.

Saint Peter Claver was austere and charitable to the point of heroism. After consoling hundreds of thousands of

people in their loneliness, he spent the last four years of his life in sickness and confined to his cell which was in a terrible state of neglect.

Saint Peter Claver witnessed in a formidable way to the responsibility and care that we should have for one another. Furthermore, this saint was unjustly accused of being indiscreet in his zealotry and he faced strong criticism and persistent opposition from those who feared that his ministry would undermine the lucrative slave trade.

Here in Colombia and in the world millions of people are still being sold as slaves; they either beg for some expressions of humanity, moments of tenderness, or they flee by sea or land because they have lost everything, primarily their dignity and their rights.

María de Chiquinquirá and Peter Claver invite us to work to promote the dignity of all our brothers and sisters, particularly the poor and the excluded of society, those who are abandoned, immigrants, and those who suffer violence and human trafficking. They all have human dignity because they are living images of God. We all are created in the image and likeness of God, and the Blessed Virgin holds each one of us in her arms as her beloved children.

*By Pope Francis
From Angelus message,
Church of St. Peter Claver
in Colombia,
September 10, 2017*

Odplata za jidášskou zradu

Přibližně 3 km jižním směrem od moravského města Blansko, na skalnaté vyvýšenině, do široka obtékané řekou Svitavou, jsou zbytky dvou středověkých hradů. Ruiny hradu, které leží blíže k řece Svitavě, se dnes nazývají Starý hrad. Původně se však jmenoval Nový hrad. Postaven byl především proto, aby vojáci v něm ubytovaní strážili cesty vedoucí blanenským údolím do Brna. Poprvé se o něm píše roku 1381, majitelem hradu byl tehdy pan Krušina z Lichtenburka. Jedním z dalších majitelů byl moravský markrabě Jošt Lucemburský, který hrad roku 1411 zastavil Vaňkovi Černohorskému z Boskovic. Vaněk stál nejprve na straně císaře Zikmunda, později se stal přívržencem husitů. Hrad byl proto obležen vojskem olomouckého biskupa Jana Železného a roku 1423 zradou dobyt. Když na český trůn nastoupil Jiří z Poděbrad, nechal si hrad v zástavě pro svůj rod. Hrad se pak stal jednou z bašt českého krále v česko-uherských válkách. Když byl roku 1470 obležen vojskem uherského krále Matyáše Korvína, jeho posádka se vzdala a hrad byl rozbořen.

Necelých 250 m jihovýchodním směrem odtud byl roku 1493 postaven bratry Doběšem a Benešem z Boskovic dnešní Nový hrad. K jeho stavbě byl použit materiál z původního, Uhry rozbořeného hradu. V roce 1562 vydal český král Ferdinand I. Habsburský rozhodnutí, že Nový hrad prodá Černohorským. Když roku 1597 rod Černohorských vymřel po meči, jejich panství vyženil Maxmilián z Lichtenštejna. Za manželku si vzal Kateřinu Černohorskou. Pánům z Lichtenštejna patřil ještě na konci 30tileté války. K této době se váže jedna z mnoha lidských tragedií.

Na jaře roku 1645 postupovaly vojenské oddíly švédského polního maršála Lennarta Torstenssona z jímí obsazené Olomouce blanenským údolím směrem k Brnu. Maršál měl v plánu po dobytí Brna obsadit hlavní město rakouské říše Vídeň. Poprvé kolem Nového hradu táhli Švédové už před dvěma lety, roku 1643. O dobytí hradu se tehdy nepokusili, i když tušili, že je v něm ukryto velké množství majetku. Zato roku 1645 Nový hrad Švédy přepaden byl. Do rukou jim padl, jak si povíme, bez boje zradou chamtivého sedláka.

V Novém hradu se roku 1645 schovali panští úředníci z obce Pozoříce se svými rodinami. Vzali s sebou všechny úřední spisy a panskou pokladnu. Ukryli se v něm také řeholníci z premonstrátského kláštera ve

Křtinách a kartuziánští řeholníci z kláštera v dnešním Brně-Králově Poli. Řeholní bratři s sebou vzali všechny uspořené peníze a vzácné církevní předměty. Do Nového hradu se uchýlilo také mnoho jiných osob duchovního stavu, úředníků a bohatých občanů ze širokého okolí s manželkami, dětmi a starými rodiči. Všichni doufali, že tam budou v naprostém bezpečí. Domnívali se, že Švédové Nový hrad, ukrytý v hustých lesích, nevyslídí. A kdyby přece, tak že ho nedobudou.

Hrad byl opatřen na dlouhou dobu všemi potřebnými zásobami. Panovala v něm optimistická, někdy veselá nálada, a to i přesto, že nepřítel byl nablízku. U číše vína se příjemně vyprávěly veselé příběhy, pro ukrácení chvíle se hrálo v kostky a kuželky. Nikdo netušil, že hradu hrozí brzká a úplná zkáza.

Švédové u místních obyvatel vyzvídali, kde jsou ukryti jejich páni a mniši s klášterními poklady. Vyptávali se lidí po všech a slibovali velké odměny těm, kdo jim úkryty prozradí a těm, kdo je k úkrytům dovedou. Našel se mezi vesničany takový zrádce. Byl to jistý Vávra (Vavřinec) Vokoun, sedlák žijící ve 2 km od Nového hradu vzdálené obci Olomučany. „Proč bych si trochu nepomohl? Co na tom, padne-li hrad do rukou nepřátel? Co na tom, oberou-li Švédové bohaté pány?“ pomyslí si. Jen když on z toho něco bude mít. „Však páni s chudákem také soucitu nemají. Sami dobře jedí a pijí a chudšas, aby se jen na ně dířel. Však počkejte!“ zasmál se a zahrozil pěsti k Novému hradu. „Splasknou vám bříška až vám švédští rejtaři vaše truhličky a kapsy vyberou!“

Přihlásil se u nepřítelů a nabídl švédskému důstojníkovi, že jeho vojáky za dobrou odměnu zavede tam, kde jsou páni s pokladnicemi a zlatem ukryti. Důstojníkova vojenská jednotka pak předstírala, že spolu s ostatními táhne k městu Brnu. Na radu Vávry Vokouna se však z hlavního proudu vojáků na jednom místě odpojila, aby se ukryla v lese a v tichosti vyčkala vhodného okamžiku. Hradní posádka se nechala obelstít a věřila, že Švédové už odtáhli. Bylo nedělní odpoledne, a když se velitel posádky hradu přesvědčil, že je všude kolem klid, dal na oslavu a pro obveselení všech vyvalit bečku vína. Zbrojnoši do sebe statně klopili poháry vína, a aby se mohli bavit, jak měli ve zvyku, spustili padací most. Brzy si vyšli na prostrannou rovinu před hradem a tam posedávali na sluníčku, anebo hráli v kostky a kuželky. Rozjaření vínem a hrou dali se do zpěvu a veselého pokřikování. Nemohla být

vhodnější chvíle pro ukryté švédské vojáky. Vedení Vávrou Vokounem připlížili se tiše tajnou stezkou ke hradu. Potom se nečekaně vyhnuli z lesa a obsadili padací most vedoucí do hradu. Než se zpitá hradní posádka vzpamatovala, byla pobita. Nový hrad byl v rukou nepřítelů.

Švédové pobili všechny v hradu ukryté uprchlíky, pobrali všechny cennosti, hrad explozí střelného prachu notně zničili a zapálili. Také Vávra Vokoun dostal svoji jidášskou odměnu. Švédský důstojník mu hodil měšec zlatých dukátů. Pospíchal do vsi, těšil se cinkotem zlatáků a v duchu se radoval, že si za ně koupí větší chalupu. Ale přepočítal se. Lidé ve vsi se dozvěděli, kde a za jakých okolností zbohatnul. Rozhněvali se, shromáždili se na návsi a potom se hnali k jeho obydlí, aby ho potrestali. V rukou přitom drželi vidle, cepy, palice anebo cokoliv, co jim přišlo do ruky. Když to Vávra Vokoun viděl, vyběhl zadními dvířky z domu a hnál se jako divý do lesa. Tam se po dlouhém běhu ukryl a radoval se, že si svůj život zachránil. Ale zklamal se. Vesničané po něm v lesích slídili tak dlouho, až ho konečně dopadli. Pak nastala honba o život. Vokoun hned dolů po stráni klouzal, hned zase vzhůru se šplhal, ale pronásledovatelé stále za ním. Uštvány vběhl mezi skaliska, kde znal mnohé úkryty. Vklouzнул do jednoho z nich. Ale pes, kterého měli vesničané s sebou, jeho skryš objevil a začal zuřivě štěkat.

„Mějte slitování! Milost!“úpěl Vávra Vokoun. „Zrádce zaslouží jenom smrt!“ volal na něho rozhněvaný vůdce vesničanů. „Zhyň v propasti!“ A už se ho chopily četné ruce. Marně se bránil. Dověkli ho až na okraj srázy a shodili dolů, do hluboké prohlubně. Ozval se příšerný výkřik, pád lidského těla a rachot za ním padajících kamenů. Tělo dopadlo na dno, Vávra Vokoun zemřel. Takovou odměnu sklídl zrádce a původce smrti mnoha nevinných lidí. Jeskyně, do které se Vávra Vokoun před svou smrtí schoval, se od té doby jmenuje Vokounka. Najdete ji v okrese Blansko, asi 1 km jihozápadním směrem od mariánského poutního místa Křtiny, 150 m severozápadním směrem od propadání Křtinského potoka.

Na motivy Pověsti hradů moravských a slezských od Karla Kallába připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

**Foto na zadní straně:
Nový hrad stojící v poloviční vzdálenosti
mezi Blanskem a Adamovem**

